

ABONAMENTUL
 Pe un an . . . 24 Cor.
 Pe un jum. . . 12 "
 Pe o lună . . . 2 "
 Cost de distribuție
 Pe un an . . . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . . . 10 Cor.
 Cost de zi pentru Ro-
 mânia și străinătate pe
 un an . . . 50 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
 și ADMINISTRATIA
 Deal Ferencz-stica 20.
 INSERȚIUNILE
 se primesc la adresa
 trafic.
 Mulțumite publice și Loc de-
 schis costă fiecare șir 20 fil.
 Manuscrisurile nu se în-
 poiază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Anul XIII.

NUMĂR POPORAL

Nr. 45

Grize preste crize.

Prin ruperea în două a partidului kossuthist situațiunea politică nu numai că nu s'a luminat, ci s'a întunecat și mai mult. Coaliția nouă, încheiată după trecerea partizanilor lui Justh în opoziție, a dovedit la alegerea președintelui Camerii, că dispune de o majoritate parlamentară de 44 voturi. Nici nu e nevoie a scădea numărul deputaților sași, cari numai după mari stăruințe ale contelui Andrassy s'au hotărât a vota pentru Alexandru Gál, din aceasta majoritate, pentru a înțelege că un guvern nu poate să se razime pe ea. Croații, cari dispuneau de 26 voturi, au votat în alb. Era suficient ca voturile croate să fi fost date lui Justh pentru ca majoritatea să fie frântă. Insa nici opoziția lui Justh nu ajunge prin nici un fel de combinație, ca să deschidă prospecte pentru formarea unei majorități parlamentare. Parlamentul este deci paralizat cu desăvârșire și bietul Alexandru Gál, avocatul dela Reghinul-sășesc, pe care l-a ajuns soarta să conducă acest parlament paralizat, adeverește din nou vorba veche: precum e sacul așa și petecul!

De o sumă de ani toate crizele parlamentare au pornit dela prezidenții Camerii. Bánffy, Szilágy, Apponyi și Justh, foștii preșidenți de cameră, au devenit conducători de opoziție și au spart majoritățile guvernamentale, producând prin atitudinea lor crize politice. Primejdia aceasta este acum

exclusă supt oblăduirea nenorocitului Alexandru Gál; el nu va produce nici o criză ca antecesorii săi. Dar parlamentul este pentru moment și aprovizionat de crize cu belșug, așa că cel puțin în aceasta direcție nu se va simți slăbiciunea noului preșident al camerei.

Orice întorsătură vor lua crizele, actualul parlament paralizat trebuie socotit între cei morți. Conform legii el, înainte de a fi înmormântat, ar fi dator să voteze guvernului încă o indemnizare provizorică. Dar și guvernul este pe doaga morții. De luni de zile acest guvern se află în stare de dimisiune și coroana a trebuit să-i pună în mai multe rânduri proptele și să-l țină, pentru ca țara să nu sufere spectacolul nemai pomenit a fi un stat fără guvern.

Indemnizarea provizorică, pe care legea o cere, devine deci o formalitate goală, căci un guvern demisionat ce nevoie ar putea avea de budget? Un parlament mort votează unui guvern mort budgetul! Dar nici acestei formalități goale nu se va putea satisface, dacă cei 157 partizani ai lui Justh vor pune mâna pe arma obstructionismului, o armă, pe care ei știu să o manueze atât de bine. Incă odată: bietul Gál! Acum vr-o câțiva ani când kossuthiștii au asaltat în mod sălbatic tribuna prezidențială, Alexandru Gál al nostru era printre cei mai zeloși devastatori și în zelul său de a dărâma și distruge și-a scrântit o mână. Acum o să-l ajungă soarta ca prie-

tenii săi de odinioară să se repeadă asupra lui, să-l tragă jos de pe tribuna distrusă de el și să-o prefacă din nou în fândău.

Fie cu, fie fără indemnizare, fie cu, fie fără obstructionism, parlamentul va fi dizolvat. La întrebarea dacă alegătorii vor sfărma partidul lui Justh la nouile alegeri, nimeni n'are curajul a răspunde afirmativ, nici în mod ipotetic chiar. Admițând că alegerile nouă ar fi conduse după sistemul banffyist cunoscut, și guvernul își sporește majoritatea. Justh tot se întoarce în noul parlament cu un număr de partizani suficient pentru a împedeca ori ce lucrare. Noul parlament oferă opozițiunii avantajul că regulamentul excepțional, ticluit contra altora, iese din vigoare și câmpul devine earăși liber pentru obstructioniști. Cu cât guvernul va strivi în alegeri mai tare partidul lui Justh, cu atât mai furios va reveni în Cameră și cu atât mai ușor se va hotărî a pune mâna pe arma obstructionismului.

Dar coaliția Andrassy — Kossuth, care nu se poate lipsi nici de ajutorul apponyiștilor, nici de al clericilor, n'are ea de pe acum germinalele certurilor și al discordiei în sine? Nici nu s'a format guvernul, nici nu s'a dizolvat Camera, nici nu s'au început alegerile nouă, și s'au și pornit certurile asupra părții de putere, care se cuvine fiecărui. Un guvern format din aceste elemente eterogene, combătut de o opozițiune închiegată și puternică supt șe-

Spre toamnă.

Imbracă nourii valea ca 'ntr'o iie,
 Albind livada 'n trâmbe lungi de ceață —
 Jelește-o doină 'n codrul fără viață,
 Și pasări trec prin zarea plumburie...

Pe-un dâmb coboară 'n cântec trei fecioare;
 Mai sus pădurea geme, ca de moarte!..
 Căci vai, nici ea în lume n'are parte
 De tinereța 'n veci nepieritoare!...

Mocnită șade crama 'n deal la vie..
 Un vânt de o mai colindă cătră sară,
 Și dorul meu, pribcagul de-astă-vară,
 Ce viața de demult el vrea să 'nvie!...

Din văi mă chiamă plânsul de isvoare,
 Câtând spre luncă mintea să mi-o fure —
 Dar stau așa, cu gândul dus aiure,
 Privind cum trec în stoluri călătorele!...

C. A. Giulescu.

Impresii.

Scumpa mea prietenă,

Vei fi surprinsă de sigur, că mă găsec din nou în coloanele acestei »Foițe«.

E dorul ce mi șoptește, e dragoste de prietină, care mă îndeamnă să ți adresez aceste șire, în credința că te voi putea despăgubi încâtva de nepiacerea, de a nu fi putut lua parte la frumoasele noastre serbări culturale ținute cu prilejul adunării generale a »Asociațiunii«.

Era seara de 11 Octomvrie, când dela stațiunea S. m'am urcat în trenul ce trecea, spre Sibiu, unde după o călătorie de abia câteva minute, aveam să mă cobor.

Galeria vagonului de cl. II era tixită de lume și în toate cupeurile se putea auzi dulcea noastră limbă românească.

Doamne vesele și domni pe fața cărora puteai ceti fericirea se îndreptau cu toții spre centrul culturii noastre.

Afară era întuneric și un vânt răsleț se abătea ușor pe la ferestre.

Prin geamurile ușilor am observat că nu mai era loc în compartimente și așa m'am decis să stau în picioare pe coridor.

Simțeam în mine o adevărată mulțămire sufletească, că nu turbur liniștea acolora care nu pregețau să vină din depărtări atât de mari să contribuie cu prezența lor la înălțarea festivităților, ce aveau să se pregătească.

Din buchetul frumos al doamnelor însă lipsea cineva, pe care ochii mei înzadar o căutau cu atâta zel

Ai să ghicești oare după cine umblau cu atâta zor ochii mei neastâmpărați?

Și cum stam așa în ceața întunecoasă a coridorului mă gândeam — din care parte o să sosești — măne...

În sfârșit am ajuns la Sibiu. Am coborât din vagon și odată cu mine un întreg furnicar de lume, care aducea cu sine atâtea inimii calde, ce zvăceau cu putere supt impresia serbărilor.

În ziua următoare, prima zi a ședinței festive, întreg orașul părea îmbrăcat în haină de sărbătoare. Lume românească pe la gară, pe strade și prin otele. Noi eram stăpânii situației!

Iar când din turnurile frumoase ale marelui catedrale, ce strălucea în lumina soarelui, sunetele clopoteilor ne-au anunțat cu glas tremuător primul punct din programul festiv și ne chema la închinare, un simț de pietate mi s'a așternut în suflet.

Zilele frumoase, cari au trecut, ca un vis... ca o poveste, cum toate trec în lume.

Am rămas numai cu impresiile că sămânță bună a fost aruncată în ogorul națiunii noastre, desțelenit de cei chemați, ca să ne lumineze.

Par'că și acum îmi răsună în urechi frumosul discurs de deschidere al înțeleptului vicepreședinte.

Așezată în fața chipului marelui Archiereu Șaguna, ascultam cu evlavie faptele nepieritoare ale acestui nemuritor, înșirate de destoinicul vorbitor.

Sânt momente în viață, când pătrunși de respect față de acțiunile oamenilor mari, care au înțeles rostul existenței noastre — punându-și inteligență și putere în serviciul neamului lor — ne simțim atât de mici încât ne vine par'că se în-

fia unui om dârj, ar fi în fiecare moment amenințat cu căderea sa.

Crizele nu sânt hrănite însă numai de situația destrăbălată a partidelor, ci ele trebuie judecate și în raporturile acesteia față cu un alt factor, care este cel mai important: — Coroana. Se știe că Andrassy insistă pe lângă monarch pentru concesiuni militare, iar Kossuth pentru concesiuni economice. Regele, fără a reflecta la aceste cereri a trimis până acum pe acești doi capi de partide acasă cu porunca a cârpi cum vor ști coaliția și a îndeplini pactul încheiat. Ei n'au putut să cârpească coaliția în alt chip, decât dând afară pe Justh. Era acum de așteptat, că Andrassy și Kossuth să iese din cabinetul imperial cu ocazia ultimei lor audiențe, cu însărcinarea formării cabinetului. Așteptarea aceasta nu s'a împlinit. Andrassy și Kossuth s'au întors la Pesta precum s'au dus, cu buzunarele goale. Va să zică și acum încă sânt de învins greutăți și în sus. Fie-că Impăratul nu vrea să admită nici un fel de concesiuni, fie-că vrea să le admită într'o formă oarecare, care nu mulțamește partidele, coaliția cârpită are în amândouă cazurile o situație grea și față cu Coroană, și vor trebui nouă succituri și învârtituri pentru ca aceste greutăți să fie înlăturate.

Admițând că în sfârșit va succede a afla o formulă convenabilă, care să termine odată și această târguială, poate cineva să se legene în speranțe sau credințe că țara va fi cruțată de nouă crize?

Alegerea dela Caransebeș. Ni-se telefonează din Sibiu: I. P. S. Sa Mitropolitul Ioan Metian a luat la cunoștință termenul de 4 Decembrie fixat de consistorul plenar din Caransebeș pentru alegerea de episcop și a delegat de mandatar al său pe archimandritul Filaret Musta, pentru conducerea actului alegerii.

Clubul deputaților la inaugurarea palatului »Tribunei«. Clubul deputaților naționali, precum sântem informați, va par-

licipa corporativ la inaugurarea palatului nostru, care va fi o serbare a presei românești. A doua zi, după inaugurarea clubului va ținea aici o conferință, convocată deja prin președintele clubului d. deputat Teodor Mihal.

Tot asemenea și-a anunțat participarea la serbările inaugurale și venerabilul președinte al partidului național, d. George Pop de Băsești.

Abuz cu congrua. Supt acest titlu un pre-supus popă gr. ort. — poate să fie chiar adevărat, căci pașalicul lui Burdea și Siegescu dau un contingent destul de bogat în asemenea elemente — se plânge în coloanele imperialistului »B. H.« că mitropolia gr. ort. abuzează într'un mod neiertat de întregirea salarelor preoțești. Organele superioare bisericești zice d. Ionescu (??) întrebuințează o parte însemnată a congruei pentru scopuri ostile statului maghiar.

Astfel — zice seninul autor — că preoților și învățătorilor li-se retrage din bani ce li-i dă statul un procent însemnat odată pentru fondul cultural înființat la 1907 cu scopul de a paraliza pericolul de dependență a preoției și învățătorimei altădată pentru banca culturală »Lumina« ale cărei acțiuni în mare parte trebuie să le sub-scrie preoții și învățătorii săraci.

Autorul cere cât mai grabnică intervenție a statului, pentru ca aces a să stabilească o regulă (!) în manipulația ajutoarelor în chestiune, cu atât mai mult cu cât organele superioare ale bisericii gr. ort. au emis o listă de încasare pentru procentele ce le datorează preoții și învățătorii fondurilor culturale, supt amenințarea, de a li-se de-trage din ajutoarele date de stat.

Popa gr. ort., care scrie aceste năzbâtii are speranța, ca în curând guvernul va interveni în această chestiune.

Ba bine că nu. Par'că așteaptă altceva acest faimos guvern!

Volnicia lui Apponyi.

Arad, 18 Noevre.

Presa românească încă n'a primit pretutindeni vestea actului de volnicie săvârșit de guvern împotriva bisericii noastre. Ziarele cotidiene însă apreciază în acelaș chip ca și noi, pe tonul celei mai hotărâte indignări și răsvrătiri măsură, pe care, cași noi, o

atribuiesc guvernului, care a stors-o dela Suveran prin seducere și intervertire.

Adânc impresionate, precum aflăm sânt îndeosebi curțile episcopești. În Sibiu și în Blaj actul regal a produs adevărată consternație. Contrariat este mai ales Blajul, care stă în preajma sinodului provincial, unde avea să se aducă asemenea hotărâre în chestia catehizării. În Sibiu vestea a sosit tocmai pe când consistorul mitropolitan își ținea ședințele, pentru a lua la cunoștință conclusele congresului. Consistorul a stat un moment deconcertat în fața actului fără precedent și și-a amânat o hotărâre oarecare asupra lui.

Deputații naționali se vor ocupa cu chestia aceasta în conferința pe care o vor ținea în Arad, cu prilejul inaugurării palatului »Tribunei«.

Interviu cu d. deputat Ștefan C. Pop.

Pentru a cunoaște cât mai bine opiniunile fruntașilor noștri cât și pentru a cunoaște punctul de vedere al bisericii gr. cat. ni-am adresat azi d-lui Ștefan C. Pop, deputat, care atât ca fiu al bisericii gr. cat. și cât și unul care asemenea a luat mai de multeori cuvântul în parlament în chestii școlare și de învățământ iera în situație a ne da orientări în ambele direcții.

D. deputat Ștefan C. Pop, a avut amabilitatea a face unui redactor al nostru următoarele declarații:

Ori câteori guvernul actual — începe d. Pop — a voit să dea o lovitură intereselor noastre de orice natură, el și-a luat refugiul totdeauna la consimțământul Coroanei, crezând că în felul acesta poate declina orice responsabilitate pentru teroarea meschină, ce exersează asupra noastră.

Acțiunea lui recentă, care va atrage asupra ei întreg oprobiul lumii civilizate, caută s'o arunce iarăș în spatele Coroanei, pe când principalul vinovat este tocmai guvernul.

Cu toate dispozițiile lui meschine, actul revoluționar al contelui Apponyi nu merită mai multă importanță, decât ori care altă lovitură, ce ne vine din partea coaliției.

Forma supt care se aplică aceste lovituri este stereotipă. Coroana este rău informată în toate

genunchem tăcuți în fața chipului lor și să-i admirăm cu ochii sufletului nostru. În astfel de momente uii tot ce se petrece în jurul tău și când vre-o notă discordantă încearcă să-ți turbure pietatea, și-se pare un sacrilegiu.

Intr'o astfel de situație eram eu când ascultând istoricul plămădirei celei mai înalte instituții culturale a noastre, iar în apropierea mea două dame povesteau de... pălăriile dela Zweiback din Viena.

Și pe când dela masa prezidială răsună înălțătoarele cuvinte cu care neîntrecutul președinte de odinioară, la anul 1861, a inaugurat activitatea Asociațiunii — pe atunci urechile mele trebuiau să îndure atacul unor șoapte grozave de supărăcioase, tratând despre... prețurile pălăriilor cu, și fără pene, 60, 80 și 100 de fiorini...

Nu știu dacă m'au indispus sumele colosale, care se aruncau pe șoptite pe toalete, sau faptul că nu puteam culege tot cuvântul din cuprinsul discursului.

Cu multă plăcere însă aș fi ars în momentul acela toate pălăriile și toaletele de pe fața pământului.

Pentru întâiaș dată mi-am aruncat privirea mai cu interes peste aceste obiecte indispensabile cari se întindeau ca o expoziție de caricaturi enorme înaintea ochilor mei.

Impresia ce mi-au făcut-o a fost fără să exagerez, ridicolă. Mai cu seamă la o adunare culturală, cred că nu e absolut la loc, să ne prezentăm dichisite într'un fel cu totul jignitor pentru cei din jurul nostru.

Dacă e neapărat se ținem pas cu lumea civilizată și modernă, atunci nu este aci locul să ne arătăm gusturile variate pentru nește lucruri cari ne dă de gol vanitatea.

Imbrăcămintea exagerată nu poate decât să ne înjosească în fața oamenilor serioși și cuminiți.

Aceasta s'a dovedit atunci, când domniile din dosul nostru protestau cu voce tare în contra pălăriilor. Cu toate acestea noi le țineam pe cap fără să dăm atenție protestărilor legitime ale bărbaților.

Ne păreau ce e drept și nouă nește obiecte mari, supt cari adeseori se ascund suflete mici.

Și nu erau mici sufletele noastre, când desbrăcate de orice simț și interes pentru acțiuni, cari privesc dezvoltarea culturală a unui neam întreg — noi discutăm chestii de toaletă? E mai mult decât un simplu desinteres, e o profanare a sfintelor noastre așezăminte culturale.

Am încercat să alung aceste gânduri urâte dar n'am izbutit, căci ele îmi înlănțuiau tot mai mult firea. Lucrurile ce se petreceau în jurul meu, nu-mi dau pace.

Până se revin la gânduri mai bune se sfârșise discursul de deschidere, mă mângăiam însă cu speranța ca o să-l cetesc în ziare unde știam că o să apară.

Au urmat apoi rapoartele comitetului central și multe altele și în fine conferința dlui Agârbiceanu: asupra »Aparițiilor bolnave în societatea noastră«.

Frumoasă conferință! Toată scăderea ei era că »prea ne demasca defectele« așa auzeam cântându-se. Eu zic: om cuminte Agârbiceanu cesta.

Noi intelectualii ținem mereu prelegeri pentru popor, ca să l vindecăm de moravuri rele, de ce n'ar veni în sfârșit un bun observator, care să zbicuie și păcatele noastre? Cine poate susține că, s'a spus vr'un neadevăr sau că aceste apariții nu sunt aievea?

Nu știu dacă vocea cam unisonă, fără ondulații oratorice, a conferențiarului sau lipsa de interes pentru scăderile noastre proprii a contribuit aș putea zice la nesuccesul acestei conferințe, am observat însă că o parte din public a părăsit sala.

Cei rămași au ascultat cu atențiune critica dlui Agârbiceanu, care devenea din ce în ce tot mai interesantă, mai ales când s'a atins coarda materialismului și a separatismului social.

RETAY și BENEDEK,

atolier artistic pentru obiecte bisericești

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Mare magazin de tot felul de haine bisericești, prapori, polire, feșnice de altar, lustru, cruci și tot felul de obiecte pentru montarea bisericilor. — Catalog de prețuri și modele trimitem cu plăcere.

În atelierul nostru de sculptură se fac: iconostase complete, altare, tabernacule, anvoane, icoane portative. — Pictare de iconostase și icoane sfinte, pictare de biserică. — Planuri, catalog de prețuri trimitem cu plăcere.

Pe omul nostru expert îl trimitem fără taxă la fața locului, pentru primirea lucrului.

chestiile ce ne privesc pe noi și de aci ușurința, cu care se iscălește ori ce act, de natură, de a lovi în interesele noastre.

Dar în baza constituției țării *guvernul este responsabil pentru toate acțiunile Coroanei*. El poate fi deci criticat ori de câte ori Coroana prin felul său de operație și în urma informațiilor ce le primește, jignește dezvoltarea vieții noastre în stat.

Dar pentru a nu avansa nici o plângere care ar putea fi taxată de neînțeleasă, din moment ce nu i se aduce nici un sprijin legal, (în de o scrupuloasă datorință, de a aduce în discuție paragraful din legile referitoare la chestiunea ce ne preocupă.

Nu mai încapă nici o îndoielă, că procedeu guvernului, prin amestecul său în treburile interne ale bisericii, este contrar legilor și realitatea aceasta este cu atât mai revoltătoare, cu cât guvernul, cu un cinism jignitor se provoacă la lege pentru susținerea meschinărilor sale. — Astfel contele Apponyi își sprijinește întreaga operațiunea sa de nimicire a desbaterilor congresului bisericesc din Sibiu pe dispozițiile art. XXXVIII-lea al legii din 1860.

Deschizând cartea legii la pagina aceasta însă vom da de § 58, care spune în mod categoric: *fiecare elev trebuie să primească instrucția în limba sa maternă, dacă limba aceasta este folosită în comună.*

Ori, dacă legea stabilește, ca instrucția să se facă în limba maternă a elevului de sine se înțelege, că nu se poate face o grosolană excepție tocmai pentru partea aceea din învățătura intuitivă a copilului, care formează baza educației lui sufletești și morale, — pentru catechizare.

Trecând mai departe la § 63 și § 90 vom da de următoarele dispoziții clare:

Fiecare confesiune este singură datoare a se îngriji de predarea studiului catechizării și instrucției religioase a elevilor atât în școlile superioare populare, cât și în preparandii.

Și pentru a dezarma și acuza ministrului de culte d. Apponyi, prin care i vinovățește congresul de amestec în afacerile școlilor de stat, voi cere sprijinul § 80 din aceeași lege, care spune în termeni destul de limpezi, că în ce privește școlile de stat sânt de observat §§ 23—78 în care se cuprind și dispozițiile §§-lor, cari pun

instrucția religiei exclusiv în sarcina deosebitelor confesluni.

Dar ordinul ministrului atacă în mod neiertat hotărârile §-lui 3 art. de lege IX din 1868. În acest § se spune, că *în afaceri bisericești și școlare congresele conduc și guvernează în mod independent (autonom) toate lucrările, și numai întrucât ele s'ar fi abătut dela normele regulamentului lor intern, poate interveni dreptul de control al M. Sale.*

Ori congresul bisericesc dela Sibiu a observat cu sfințenie toate normele stabilite de statutul organic atunci, când a adus hotărârea sa în chestia catechizării. În chipul acesta orice control era de prisos și orice amestec ilegal.

Și dacă totuși s'au atacat aceste hotărâri, *atunci autonomia bisericii noastre gr.-or. devine iluzorie.*

Actul violent al contelui Apponyi mai este dezaprobat și de dispozițiile § lui 8 art. de lege XX din 1848, care grăiește așa:

»Cele două mitropolii independente gr.-ort. (sârbă și română) au dreptul să-și conducă și să-și chivernisească în mod independent (autonom) în congresele lor toate afacerile lor bisericești, și școlare prin organele create de aceste congrese în baza unor norme aprobate de M. Sa, care-și rezervă dreptul de control, drept ce este de a se exercita în mod constituțional.

Iată deci că toate legile existente sânt chemate să desaprobe întru-gă acțiunea ministrului de culte jignitoare intereselor noastre, cu tot meșteșugul cu care a fost creată.

Lipsa aceasta de respect față de legile existente o să aibă pentru siguranța statului chiar, cele mai grave urmări. Ea conduce în mod fatal la o zdruncinare a încrederii obștești în instituțiile statului, care nu mai pot avea nici o pretenție la respectul public, din moment ce în locul prim, ele sânt călcate în picioare de cei ce le crează. Odată favorizată lipsa de respect pentru legi, anarhia nu poate fi mai departe decât un pas în urmă.

*

Știind că d. Dr. Pop aparține credinței unite, și cunoscând interesul, ce d-sa îl poartă bisericii sale, redactorul nostru i-a pus și următoarea chestiune:

— Ce credeți d-voastră că va face sinodul eparhial al Blajului, care se întrunește în curând, în fața acestui atac al lui Apponyi.

D. Dr. Pop a onorat aceasta întrebare cu declarațiile ce le lăsăm să urmeze:

— Vă este cunoscut, că sinodul episcopiei unite a luat hotărârea să se facă catechizarea elevilor uniți numai în limba românească, solidarizându-se astfel întru toate cu dispozițiile metropoliei din Sibiu în aceasta chestiune.

Deoarece biserica unită nu are o autonomie a ei, orice hotărâre luată n'ar putea avea putere de drept așa cum au de pildă cele luate de biserica neunită.

Felul de administrație a bisericii unite însă în întreaga metropolie este cel constituțional. Organizarea ei stă pe baza sinodalității, așa încât șeful bisericii nu se folosește niciodată de voința sa exclusivă.

Dealtcum dat fiind modul de gândire extrem de constituțional al Ex. Sale mitropolitului, nu există nici o îndoielă că, el va ținea seamă de hotărârile sinodului episcopesc.

De-asemena convingerea mea este, că sinodul va sprijini cu demnitate și devotament pe capii bisericii în lupta grea pentru lege și limbă.

Dealtcum este posibil că întrunirea sinodului să nu fie provocată expres de chestia catechizării ei, ci hotărâtă mai mult în vederea pregătirilor de luptă în viitor.

Cât privește ținuta, ce va avea-o sinodul provincial în fața actului de violență al contelui Appoyi, ea nu ne va însăflă nici o îngrijire, căci elementele care compun acest sinod sânt de-o covârșitoare tărie de ca acter și dragostea lor pentru neam și limbă este indiscutabilă.

Noi nu putem, decât să privim cu cea mai mare încredere la sinodul ce se va deschide la 23 c., având convingerea că acest sfat bisericesc va rămânea credincios frumoaselor sale tradiții.

Niciodată poate situația ființei noastre românești n'a fost atât de critică, ca în momentele de față. Este timpul deci, ca lăsând la o parte orice susceptibilități să se înceapă cu puteri unite lupta în contra pornirilor dușmănoase, care tind la nimicirea existenței noastre naționale.

Câteva pălării susținute de pungi voluminoase — abia să-ufiau în penă.

Și când a venit vorba de o îndreptățită alocuție intelectuală — mi-am aruncat privirea în dreapta mea, unde — fără pretenții, fără înfrățir: modernă — stăpânită de o rară modestie, ședea blăjnită, pe unul din scaunele rândurilor din urmă, o gingașă poartă a noastră, care pentru toată lumea ea n'ar fi trec t mai înalte.

Aproape de ușă sta în picioare una din damele elitei noastre din Sibiu, după ce și a oferit în mai multe rânduri, locul, oazeșilor streini.

Tabloul acesta, care mi-s'a prezentat zăfuri de conferința d-lui Agârbăceanu trebuie să-l amintesc ca un frumos contrast cu partea urâtă, ce se petrece în ea.

Așfel ni-se înfrățesează în viața socială sufletele alesc: modeste, prevenitoare și pline de bunăvoință.

Și s'a isprăvit prima ședință.

Iar de când publicul număr 5 cobora scările Casei Naționale, mi-am rotit ochii peste frumoasele cununi de dame, ca se disting înțea ta simpatice cu ochi dulci și visători — și când am văzut că nu te găsesc — o umbră de durere mi-a întunecat sufletul și am trecut tăcută înaintea.

Seara a fost concertul »Reuniunii române de cântări. Îmi place muzica și mă înduioșează, mai cu seamă, muzica românească. De data asta mi s'a părut că avea ceva din concertele măestrului Dimă, de care ne leagă atâtea amintiri plăcute.

A doua zi, s'a continuat ședința mai puțin interesantă ca cea dintâi.

S'a învățat mai mult în cadre oficioase.

Și publicul se mai împuținează. Pălăriile mi-au părut mai mici, toaletele mai modeste, dispoziția sârbătoarească mai potolită nițel.

Aci s'a lut la răfuială secretarul prim. Ci că nu face destulă literatură Bietul de el. Par'că literatură s'ar vinde cu chilogramul, și quantum pretius ar trebui să l iferenze chiar... un poet — căruia ai putea să i dai ordine, ce și cât să scrie — și toată activitatea lui literară să i o taxezi după propusele făcute în marginile restrânse ale oficiului său.

Cu alte cuvinte: »Nu-ți dăm voie domnule, să ieși din cadrele Asociațiunii cu literatura! Ce ne pasă nouă de poeziile d-tale cu cari vrăjești un popor întreg?

Ce are a face Asociațiunea noastră cu colaborarea d-tale pela revistele literare? Astea toate nu numără nimic. Nouă ne trebuie un secretar literar care să șadă binișor toată ziua la masa de scris și să zgărie la rapoarte și chestii ce se leagă strict de acest oficiu și — punct.

Cam acestea era înțelesul hotărâ ei raportorului.

Și când îmi amintesc cu ce satisfacțiune aprobau unii pela spate »așa-i, dă pe el, aha, acum-acum, să-l vedem! — numai atunci mi-am dat seamă, câtă invidie și răutate e pe lume.

Cu vocea lui simpatice, puțin cam slăbită de emoție, secretarul literar și-a spus cuvântul, demn și hotărât. Incidentul acesta mă cam supărase nițel.

Abia discursul de încheiere al prezidentului adunării mi-a alungat din suflet indispoziția ce mă înlănțuise.

Cuvintele înălțătoare întrerupte de furtive aplauze îmi vor rămânea vecinic în memorie: »Limba noastră este sufletul nostru. Cine ținde să ne răpească limba, acela vrea să ne răpească sufletul — iar sufletul nostru numai aceluia l dăm cărui ni l-a dat.

Pot fi cuvinte mai dătătoare de viață decât acesta?

Seara ne-am dus la bal. Așa-i că te prinde mirarea? Eu, care nu mai dansez, de multă vreme și nici măcar nu i-au rolul de însoțitoare a cuiva m'am dus la bal cu toate acestea.

Era simțul de datorință mai mult, care m'a dus, și ce să zic? chiar și de plăcere, ba m'a mânat și curiozitatea de a vedea mulțimea de români și româncuțe frumoase, ocaziune ce rar ni-se poate oferi.

Balul era splendid.

Unele dame cari au ținut ca să urmeze apelu-lui lansat de comitetul arangiator — s'au prezentat în costume.

Era o variațiune din cele mai pitorești.

Vorba e însă că... tot toaleta a dominat. Și ca să fiu sinceră, fără să supăr pe cineva aveam impresia, că costumele au fost privite cam peste umăr de toaletele bogate, al căror prisos de lux, ar fi adus multe binefaceri școlii de industrie, dacă s'ar fi jertfit spre scopul acesta venitul »petrecerei cu dans.

Va mai trece mult timp până vom învăța să ne știm aprecia arta noastră națională.

Par'că nici acei, ce o spriginesc nu sânt încurajați de mulțimea rece și nesimțitoare a clasei noastre inteligente. Onoare excepțiilor!

Demoralizarea rîndurilor.

— Conferința preoțească din protopopiatul Bocșei. —

Valea-Bârsei, 16 Noembrie.

În 29 Octombrie st. v. a. c. s'a ținut conferința preoțească a tractului protopresbiteral Bocșa-montană.

Am așteptat ca această conferință intimă să decurgă în liniște și iubire frățească, ca și cele anterioare. Cu regret însă trebuie să constat, că și în mijlocul nostru s'a băgat satana cu machinațiunile sale.

De când cu ocaziunile ultimelor alegeri, atât politice, cât și bisericești, apărând prin tract trimișii lui Belzebut, unul cu săculețul sunător, altul cu biciușca în mână, mulți dintre preoți, ba pot zice majoritatea lor — ca să nu fie avizați la efectul cravașei — s'au închinat cu toată conștiința »săculețului« și au devenit robi ai inimicului bisericii noastre.

Căciace s'a întâmplat în conferința noastră preoțească a fost numai semnalul de luptă între noi. Dat ne a fost să vedem cum ceata subminătorilor autonomiei noastre bisericești a știut a se organiza în ascuns și la un semn dat de unul, să sară asupra celor ce nu le convin, cu cea mai sălbatică furie.

Să trec la obiect.

După chemarea duhului sfânt, ne-am întrunit în școala noastră confesională din Bocșa-montană, unde mult on. d. administrator protopresbiteral, Petru Ieremia deschide conferința prin o cuvântare scurtă, dar foarte potrivită împrejurărilor. Am trecut cu bună înțelegere peste punctele puse la ordinea zilei. Cu privire la fondul de pensie preoțească s'a luat concluzia, ca să se roage Ven. Consistor diecezan, că la compunerea statutelor să se ia în considerare și părerile preoților din provincie.

Ajungând la propuneri, cere cuvântul preotul Coriolan Zuiac din Vaslova, cel care cu sprijinul fibrișului a voit a deveni deputat sinodal. I-se dă. Atacul a început. Se face aluzie la cuvântul de deschidere și se atacă în mod insolent părintele administrator Petru Ieremia, pe care burdiștii nu-l pot suferi, nefiind elastic, ci stăpân pe persoana

sa. Se face oratorul atent din partea președintelui să nu se abată dela obiect. Vorbitorul susține că e la obiect și continuă a vorbi. Ne mai luând în urmă nimeni cuvântul, președintele închide conferința. Dar nici nu termină cuvintele din urmă, când burdiștii noștri vestiți, în frunte cu preotul Stoian din Valeapai (mielul caprei și rușinea preoților) care, crezându-se în Caransebeș în societatea lui Kabi, Narta, Cotocia etc., încep a gesticula și a inscena adevărat scandal. Bineînțeles, n'a lipsit din societate nici Damsa, Dobrescu, care a scris insipiditățile din »Krassó-Szörényi Lapok«.

Ce intențiuni au avut, nimeni nu știe, deoarece au început a părăsi sala, văzând că sânt luați în ris.

E foarte ușor a înțelege nemulțumirea lor cu cuvântul de deschidere al președintelui. Aici, mă rog, se amintește și despre marele Andrei. Știm însă cu toții, că acest nume a ajuns de ocară unor suflete păgâne, cari să nutresc la același vâlău de unde beau și preoții noștri, cei cu ajutoarele personale și apoi, la ce să rămână dânșii mai jos, că doar vor fi trași la răspundere de stăpânii lor.

Se vedem, ce păcate a săvârșit p. adm. Ieremia în cuvântul de deschidere, care a revoltat în atâta pe cei din mrejele lui Burdia-Ionescu?

D-sa a spus cam acestea:

Cînd pentru a doua-ori am onoarea a vă saluta dela acest loc, ca președinte al conferinței noastre preoțești, nu pot trece cu vederea această ocazie fără a nu vă adresa câteva modeste cuvinte, ca unor împreună lucrători în via Domnului.

Istoria este cel mai bun învățător al generațiilor ce se succede. O privire fugitivă făcută în trecutul bisericii noastre în deosebi în secolul al XVIII-lea și al XIX-lea ne arată, că cu toate că biserica a fost numai tolerată și pusă la discreția cînd a episcopatului catolic, cînd a celui reformat, cu toate că familiile noastre nobile toate le-am pierdut, prin părăsirea bisericii ortodoxe, cu toate că clerul român făcea servicii de iobagi și nimeni nu se îngrija de cultivarea lui, deși biserica ortodoxă a fost lipsită în veacul al XVIII-lea timp de 110 ani, de dreptul de a-și alege cap bisericesc, totuși, poporul ținînd la tradițiile strămoșești, cari își aveau patul cald în sanctuarul familiar, ne-au conservat credința strămoșească, încît, cînd a venit Marele nostru Andrei, deși nu a aflat romîni aristocrați și cler cult ca la alte popoare conlocuitoare, totuși a aflat inimi pline de credință în poporul care era condus de preoți cu devotament pentru biserica străbună. Munca uriașă, peripețiile vieții, prin cari a trecut acest luceafăr al bisericii noastre pînă ne-a cîștigat un loc potrivit, în șir cu celelalte popoare din patrie, și înțeleapta organizație ce ne-a lăsat-o ca mo-

ștenire prin Statutul-Organic, ni-e tuturora prea bine cunoscută, încît meditînd asupra stărilor de azi din biserică, cu multă amirațiune și recunoștință trebuie să fim față de umbra sa, care nu numai a știut cîștiga drepturi pe seama bisericii sale, ci ca un adevărat proroc, i-a știut adăposti pentru toate vremurile în celatea ce o numim Statutul-organic.

Ca un părinte adevărat ne-a cîștigat mulți talanți și i-a împărțit cu prisosință între fiii săi credincioși dîndu-le statul profetic în oara morții, că numai atunci »or înmulți talanți, dacă vor fi pe pace și nu se vor certa.«

Repezițiunea cu care se dezvoltă evenimentele în sinul bisericii noastre și îndeosebi curentele externe trebuie să ne pună pe serioase îngrijiri cu atât mai virtuos, că pe lângă puțină inteligență de un caracter independent, soarta bisericii este depusă iarăși numai în minile clerului.

Deosebirea între împrejurările din veacul al XVII. și XIX. e aceea, că pe cînd atunci se făceau atacurile cu mijloace coercitive asupra poporului tare în credință și Dumnezeu, azi poziția bisericii noastre e mult mai grea, căci deși avem cler cult, dar azi faptul că poporul, îndeosebi în comunele aproape de centre străine, și-a însușit moravuri străine de porniri firești ale romînilui, și supt puterea patimilor, ca luxul, beția și materialismul cel orb, a slăbit credința și obiceiurile strămoșești, iar noi ca cler în viața noastră internă încă ne prezentăm sfîșiați și în multe privințe cu puțină încredere, ba ce e mai trist în multe cazuri dăm dovezi de lipsă de disciplină, prin ce compromitem foarte mult organizația noastră bisericească și ne arătăm n vrednici de marile drepturi ce ni le-a cîștigat — marele Andrei.

Pentru a ne conserva biserica noastră și a rămînea ceea ce trebuie să vadă poporul în noi — adevărați părinți și sprijinitori ai poporului — de prea potrivită trebuie să aflăm întruînirea noastră de astăzi, unde îndeosebi elementele mai tinere, multe sfaturi înțelepte pot culege dela preoții mai înaintați în vîrstă pe terenul pastoral, căci numai astfel va ști generația tînără cum să se poarte cu poporul, spre a-l deprinde a-și împlini datoria sa față de preotul său, iar preotul față de mai marii săi, numai astfel ne putem prezenta ca un corp bineorganizat și solidar. Să avem în timpul de azi ca model modestia clerului bătrîn, moralul și modul lui de viață, căci, dacă clerul catolic francez, după ce i-s'au secularizat averile și i-s'au luat bisericele, pentru a putea duce la bun zfîrșit lupta ce a început-o pe față contra curentului antibisericesc, pentru a se putea susținea și a propune în fiecare zi cîte 2 sau 3 ore studii religioși, susținînd astfel legătura sfîntei dragoste creștinești cu familia; pe lângă ofrandele primite dela credincioși a mai învățat și fiecare preot cîte o meserie; de ce să nu ne deprindem și noi cu deprinderile economice ale clerului din bătrîni, spre a ne conserva independența noastră și a ne apăra drepturile noastre? Și dacă clerul cel atît de cult al Franței supt deviza științei și a mora-

Rolul de privitor sau privitoare într'un bal încă își are părțile sale interesante. Poți face observări și constatări cari între alte împrejurări le-al trece cu vederea.

Astfel mi-am făcut și eu notițele mele, cu deosebire la costume.

Pentru a putea da unui costum adevărata lui valoare, se recere oarecare artă și un șic deosebit în aranjament așa ca să placă ochilor.

Lucrul acesta însă n'a succes fiecăreia, erau ce e drept de o adevărată suferință.

Puteau servi de modele celor mai puțin m. iestre în arta aranjamentului. — De altcum părerile sânt diferite și gusturile fiecăreia în parte trebuie respectate, mai cu seamă dacă să are în vedere originalitatea.

Despre toaleta nu prea știu, ce se zic. Aici ar avea cuvântul eroinele modei. Părerile mele modeste și nepretențioase s'ar putea lovi brusc de altele mai pricepute și mai rafinate — după cum mi s'a întâmplat chiar în seara aceea.

O cunoscută a mea era încântată de toaleta unei dame cu un decolaj după părerea ochilor mei cam prea exagerat și-mi spunea întruna că e »foarte elegantă«. Acea ce vecina mea numea »foarte elegant« mie mi-a părut direct o necuviință — dar am tăcut — nu voiam să mi arăt nepriceperea în lucruri așa »elegante«.

Astfel să contrazic adeseori gusturile, desvolate în mediul, în care ne e dat ca să trăim. Ele sânt mai mult, sau mai puțin favorabile decolajului.

Cel mai frumos și mai valoros decor al balului a fost și acum ca întodeauna d stinsa doamnă prezidentă. Cu zâmbetul ei vecinic de prevenire i-și împărțea grațioasele sale priviri tuturor oaspeților cu o bunătate rară, fapt care-i atrăgea stima și iubirea celor ce știu să aprecieze meritele acestui suflet nobil.

Pe la orele 12 din noaptea atunci cînd rolul meu aci părea ca s'a terminat și distracțiile începuseră să ia alte forme obicinuite la asemenea ocazii — am plecat acasă cu soțul meu — unicul tovarăș în bine în rău. Inima mea plină de amintiri dureroase nu-mi mai da pace să rămân.

A treia zi seara a fost teatru.

Lume multă românească din toate părțile. Abia am putut cîștiga nește bilete — la cari între alte împrejurări ne am fi uitat cu receală. Dar am fost mulțumiți. Dacă ne place teatrul, nu trebuie să-l privim numai din locul întăi.

Și era frumos, lucru pe care s'au grăbit alții demult să-l pună la ordinea zilei.

Verdictul meu l'am dat în momentul cînd am felicitat pe dș. Claudiă Goga.

Iar dacă m'am uitat cu binocul prin loji a fost licărirea unei speranțe — că o să-mi apară de undeva, așa frumoasă și draguță cum ești.

Eram par'că geloasă de mine însă-mi, că asistam deja pentru a doua oară la frumoasa reprezentare a »Șezătoarei« valorosului compozitor

Brediceanu și tu lipseai... iar odată cu tine îmi lipsea o notă de perfectă mulțămire sufletească — dar așa a fost să fie...

Surprindere plăcută am avut în ultima seară la o masă frumoasă, unde prezida iubitul tău soț. Las această pagină ca să îți o completezi singură!

Și astfel au trecut aceste frumoase serbări, căroră le-au urmat altele de pietate pentru un suflet mare și nemuritor.

Acum în singurătatea mea de-acasă, îmi aduc aminte de toate amănuntele, uneori chiar și neplăcutie, pe cari de dragul ordinei și al bunei înțelegeri le treci adeseori cu vederea.

E toamnă târzie. Abia în orele de amiază ne mai salută câte o rază binefăcătoare, care învăluie cu scîlpirea ei rece cămipurile părăsite și crengile arborilor despoiați de podoabă — pentruca din nou să se ascundă în zările mohoșite.

Vântul vecinic nemulțumit și-a început vagabondajul în nopțile întunecoase și pustii, trezind cu vîștele lui frunzele vestede, ce dorm risipite pe căări.

Negurile îndârjite își țes într'una pânzele lor fumurii pe crăstetele coarilor, desbrăcați de farmecul vieții.

Căie-o floare ofilită și înegrită de brumă își mai șoptește în tânguitul vîntului că... toate-s trecătoare...

Nov. 1909.

A ta
Aurelia.

In atențiunea învățătorilor!

Colecțiunea de **recvizite economice** pentru școalele pop. prețul 50 cor.

Mașina de calculat sistem Takáts, cu globurile acățătoare pentru cl. I. 26 cor.

Mașina de calculat mică de mână, sistem Takáts o buc. 16 fil. (catalog de prețuri despre

cele mai noi modele de desemn se trimite **gratuit.** Premiat la expoziția din Cincibiserici (Péc.) **medalie de aur.** Se poate comanda la: **Takáts Endre,** învățător de stat în Györ.

Iului — fiind și solidari — voiește să ducă la bună isbîndă lupta contra elementelor distrugătoare, cu atît mai virtuos sîntem noi datori a fi solidari întru toate supt deviza științei și a moralei, spre a ne arăta demni urmași a-i marelui Andrei, care a zis într-o scrisoare adresată unui amic intim, »Și mi-s'a deschis ușa și am fost ascultat — căci moralul și știința nu se pot ușor ignora sau desprețui«.

Acestea să ne lumineze și pe noi în viitor, ca să putem fi și noi adevărați părinți a-i poporului. Cu această declar conferința de deschisă«.

Cam acestea au fost cuvintele părintelui administrator. Dacă însă rătăciții noștri sau aflat atinși prin cuvintele de sus, au dat cea mai eclatanță dovadă, că sînt cu musca pe căciulă.

Acum cel pușin ne cunoaștem. *Preotul.*

Din România.

Investitură solemnă. Principele Carol al României va merge în primăvară la Berlin, pentru a primi investitura solemnă de cavaler al ordinului »Vulturul Negru«, ce i-s'a conferit de împăratul Wilhelm, cu prilejul vizitei moștenitorului de tron al Germaniei în România.

Zilele de sărbătoare în România, vor fi reduse în mod considerabil, prin noul proiect de lege, ce se va supune la dezbateră, în sesiunea de toamnă. Repaos duminical se va ținea numai în următoarele sărbători:

Anul nou (Sf. Vasile), Botezul Domnului, Sf. Ioan Botezătorul, Prima și a doua zi de Paști, Sf. Gheorghe, Sf. Const. și Elena, Sf. apostoli Petru și Pavel, Rusalție (prima zi), Adormirea Maicii Domnului, Sf. Dumitru, Sf. Nicolae, Prima și a doua zi de Crăciun, Zece Maiu.

Serata Artistică a Reuniunii Femeilor din Arad.

Se prevede o seară de frumoasă delectare la 27 l. c. și Arădanii vor avea plăcerea să aibă printre ei pe toți frunțașii români de prin împrejurimi, deputații naționali cu doamnele și încă mulți alți oaspeți plăcuți, foarte probabil printre ei și câteva persoane din țară cari doresc să ia parte la petrecerile aranjate de femeile dela Arad.

Dat fiind scopul culturat atît de important, ce urmărește Reuniunea, pentru strângerea fondului necesar, zidirei unui local de școală pentru fete, neîndoios că serata aceasta artistică, aranjată de femeile dela Arad, nu poate fi decît un fericit prilej de a aduna la un loc pentru câte va ceasuri frumoase, pe toți cei de inimă, cari țin să contribuie și cu prezența lor la actele unor idei atît de necesare și frumoase.

Serata, începînd cu o *audiție literară și musicală* ce se va termina cu dans, va avea loc în sala *Crucei Albe*, cu următorul Program definitiv stabilit:

Miorița, baladă și *Rodica* pastel, de V. Alexandri, — spuse de dna Marilina Bocu.

Lucia de Lamermoor, Donizzetti, — Aria nebuniei, cântată de dna Lucia Cosma cu acompaniament de flaut.

Notturmo, — Fest auf Froldhangen, — Grieg, solo de Piano executat de dnul Liviu Tempea.

Cântec de Pocăință de L. V. Beethoven

cîntat de dl Vasile Popovici-Oradea, cu acompaniament de Piano, dl L. Tempea.

Doine so'o de violină executat de dl Popescu — Șiria.

Non e ver »Mattei« Barcarola »Tosti« cântate de d. Cav. Ferrari D'Albaredo, cu acompaniament de Piano.

Fantaisie solo de Piano, dnul Liviu Tempea.

Cîntece populare românești de G. Dima cântate de d. Vasile Popovici — Oradea cu acompaniament de Piano.

Cine m'aude cîntînd } Brediceanu
Floare fui, floare trecui }

Mândruliță de demult, G. Dima, cântate de dna Lucia Cosma cu acompaniament de Piano, de d. Liviu Tempea.

Urmează dans, — cu muzica militară.

Dela romnii din Panciova.

— Dela corespondentul nostru. —

Panciova, 15 Noembrie n.

În decurs de mai mult de un an, cîtă vreme nu am avut preot în loc, și din care motiv, cum am afirmat aceasta și în corespondența mea precedentă, luni dearîndul nu s'a făcut serviciu dumezeesc: în capela noastră, iar credincioșii români au fost lăsați pradă preoților sârbești, — de cătră o parte a intelectualilor români de aici se ridică acuze în contra Ven. Consistor diecezan, că nu ne trimite preot, ci ne lasă să ne prăpădim cu totul; tot astfel mai ridică acuze și în contra credincioșilor, cari au luptat pentru îndepărtarea aceluși nevrednic preot, (care ne a adus parochia în starea deplorabilă de acum) zicînd, că fără preot răul e cu mult mai mare.

Acum vedem însă, că aceste acuze nu au emanat din convingere, din adevărată iubire cătră biserică; ele nu au fost sincere, ci erau numai produsele hibride a unor oameni fără ideal; a unor inconștienți, a unor farisei.

Astfel de indivizi totdeauna au fost un element condamnat, de multeori chiar distrugător a adevăratelor interese naționale românești, căci ei în loc să se înroleze supt steagul luptei, desfășurată în anumită direcție, în loc să muncească și ei, împreună cu adevărații luptători ai neamului și bisericii noastre, cu totul fiind roșiți de vanitate, invidie și egoism, pun stavilă ori încercă toate lucrurile bune.

Indivizi de aceștia, durere, sînt și între, atît de pușinii români din Panciova, care fapt, evident că servește în detrimentul adevăratelor interese a parochiei, căci dacă, de ex., un avocat, un proprietar, un ofician, manifestează cel mai rușinos indiferentism față de parochie, ce putem cere dela acel biet țaran, care aproape cu totul și-a uitat limba maternă și care zilnic e expus ispitelor și uneltirilor, fără număr, venite dela sârbi?!

Acuma, mai mult de o lu-ă de zile avem preot. Și ce face, cea mai mare parte a inteligenței noastre? Își implinește, acuma, datorințele cătră biserică? Nu, absolut nu!

Dela venirea păr. Stroici, cea mai mare parte a acestei inteligențe, absolut niciodată nu a luat parte la serviciul D-zeesc!

E dureros, foarte dureros faptul acesta. Dureros e și faptul acela, că unii dintre membrii comitetului, parochial, cu cea mai mare punctualitate nu iau parte la ședințele comitetului, unde se pertractează chestiuni importante a le bisericești, ci preferă să joace biliard, cu jidanii, la cafenea ori să își caute de lucrurile lor private.

În contra acestor membri trebuie să se aplice, cu toată rigoarea, regulamentul respectiv, ei trebuie eliminați din comitet, căci între altele condamnabila lor purtare, poate servi spre moralizare membrilor conștiențioși.

Dacă domnul Stan sau Bran, nu ar fi fost ales în comitetul parochial, ar fi tunat și fulgerat, or fi strigat în gura mare, că i-s'a făcut nedreptate etc.

Spre a dovedi rușinosul indiferentism al inteligenței române de aici — onoare excepțiilor — față de biserică, amintesc, că ieri s'a ținut ședința sinodului ordinar parochial (nu s'a putut ținea până acuma) la care ședință au participat numai opt credincioși!

Unde au fost acei »credincioși« cari anul trecut, lamentau, că din cauză că nu avem preot, ne prăpădim cu totul? De ce nu au luat ei parte la sinod, cum au făcut aceasta altădată, când aveau vre-un interes particular?

Acestor stări anormale și atît de nefavorabile intereselor parochiei noastre, trebuie să se pună sfârșit, căci altcum cu pași mari ne apropiem de prăpastie.

Vom biciui fără cruțare pe toți acei inconștienți membri ai inteligenței române de aici, cari nu își vor îndeplini datorințele față de parochie, — să înțelege numai atît timp, cît doresc ori pretind să se considere de membri ai ei.

Să nu se uite, că majoritatea românilor din Panciova, astăzi numai aparține neamului nostru; mii de români de aici sînt sârbezăți, deci să nu pierdem și pe aceia, cari încă mai știu să rostească o vorbă din limba românească, adecă în limba maternă.

Chestia e foarte însemnată, din care motiv, e cea mai sfântă datorință a tuturor românilor din Panciova, ca să se grupeze în jurul păr. Ioan Stroia, administratorul parochiei și a dlui Dr. Alex. Birescu, președintele comitetului parochial, și așa uniți în cugete și în simțiri, să luptăm pentru prosperarea nefericitei noastre parochii. *Alexandru din Bănat.*

Legea pentru Român, nu-i lege!

Multe nepaste s'au mai descărcat și asupra capului acestei țări nefericite. Pînă la anul 1867, a venit neamțul și nu ne mai slăbea cu graiul lui, ne-a vîrît limba lui în școli și pretutindeni; cine nu știa nemțește nu putea fi slujbaş.

Romnii au privit nepăsători la svîrcoliria aceasta a neamțului; și prea încrezuți sîntem noi și astăzi în virtutea țării noastre de neam.

În mai mare primejdie se vedeau ungurii; și țipau ca din gura șerpilor, că ei nu-și vor lăsa limba odată cu capul. Sătul de atîta harță neamțul a codit. Și-a plecat capul și cu o față de mironosiță a întins mîna de prietenie unгурului. Iar la anul 1867 au încheiat amîndoi o prietenie ce să chiamă; dualismul, neamțul viclean a șoptit la urechia unгурului îngîmfat: De aci în colo să fim prieteni buni, să nu ne mai vrășmășim, eu pe viitor — mă îndestulesc să pot nemți neamurile din Austria, iar tu frate ungure fă ce vrei cu neamurile dela tine, îți las pradă pe romnii, slovacii, sîrbii și toții tăi, fă cum vei și tu cu ei mai bine«.

Și din clipa asta unгурii se fac tot țîră, și se zbat ca șarpele în furnicar.

Ne-aduc din greu legi peste legi; ne-au blagoslovit cu o lege așa zisă a naționalităților, care pînă mai ieri, — azi nu mai crede nimeni — a fost un bucin pentru străinătate, prin care se da de știre lumii; că romnii din statul ungar au drepturile celea mai frumoase, mai bune!

Nici nu era tocmai rea legea asta, dacă slujbașul s'ar fi ținut de ea. Dealtmîntrelea, spunînd drept, coada de slujbaş, trebuie să joace așa precum îi flueră cei de sus, dela guvern.

Legea aceasta a rămas literă moartă, pe o hîrtie roasă de vreme, aruncată în cutareva scrin din Budapesta.

Și an de an se votează în casa țării tot legi noi, în cari ni-se svîrle și nouă cîte-o fărîmătură de dreptate.

FEIWEL LIPOT utodai

Budapest

IX. Ipar utca 4.

Bănci de școală

Moblie de școală

Mobilă modernă de biurouri

și fabricare de instrumente gimnastice.

Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Bun-bucuros împăratul nostru iscălește aceste legi, în crezul, că prin noua lege a împărțit o leacă de dreptate românilor, ce în toate vremurile au fost copiii cei mai credincioși casei domnitoare. De cumva Majestatea Sa crede așa, atunci amar se mai înșală.

La noi acasă se lucra altfel, nu după lege.

Dacă ai virtutea de-a fi român verde, legiuitorul te împunge din ochi și stă să te minince, să te soarbă într-o lingură de apă — nu să te mai ocrotească cu puterea legii în mână.

Dela cheltuelile și datorințele de cetățean, față de împărat și țară nu se poate sustrage nimenea.

Fiece om poartă poveri după proporția avutului, în schimb e în drept de-a cere drepturile ce lui îi să cad. Și aceste dreptăți să vor face ele, cu cine se vor face.

Dar pentru oamenii cinștiți, buni și pașnici, pentru noi români legea ungurească nu-i lege.

Ca să pricepeți mai bine vorbele mele să vă spun o poveste.

Ci căpe vremea iobgăii un nemeș a trimis pe un slugă de țigan, la un alt nemeș, — cu un coș de raci.

Și i-a zis țiganului așa:

— Măi Ioane, uite aici, coșul ăsta e plin de raci, tu ai să-l duci pînă la nemeșul din Măgurani. Iacă și-o scrisoare; mai înfii îi dai scrisoarea, apoi coșul.

Bine! Ionul nost, fluierînd se așternu drumului. Și colea pe la amiază îl moleșiră razele de foc ale soarelui de primăvară. Se trînti lingă un părau, îmbucă ceva, apoi fără să știe închise ochii și adormi, ca un copil bătut.

Racii? Hoții de raci au simțit ceva umed și unul cite unul, s'au furișat pe supt năframa, cu care era acoperit coșul, — și se strecurară frumos în spre apa din părauaș. Și țiganul dela o vreme sări, ca înpuns de un spine rău, — poate a visat ceva urît, — pune mîna pe coșarcă, se uită la soare, și coșul! ușor de tot!

— Asta coboște a rău — își zise țiganul. Se înholbă somnoros spre părau, dar dă-le de urmă, și prinde-i dacă ai de unde.

Și-a plecat Ion cu coșul și cu scrisoarea în mînă.

Acasă la ce-ar întoarce, l-ar lua nemeșul cu nemiluita.

Cînd se văzu în fata nemeșului, întinse fricos scrisoarea, nemeșul pune ochelarii pe nas, o citește și rîde:

— A! mi-a trimis domnul raci?

Și dă să deslege coșul, — te-o bătut sfinții tăi țigane, că aici nu-i nici un raci...

Și Ion răspunse hotărît:

— Păi bine jupine, sârut dreapta, bine că-s scriși în hîrtie, ce să mai fie și în coș...

A ris și nemeșul de posna asta bună.

Așa sîntem și noi cu legile noastre, ele nu ni-s date decît pe hîrtie.

De se întîmplă, ca oamenii învățați, ori deputații noștri, cer ungușilor, ca să se țină seamă de lege, și să ni-se facă și nouă dreptate, ori că nu ni-se face dreptate de loc, — Ungurii se fac foc și pară și ne întind o hîrtie, o carte de legi și zic: uitați aici e dreptatea voastră!

Noi o vedem bine pe hîrtie dar în viață, nu sînt puse acelea legi nici odată.

Legea pentru români nu-i lege, noi n'avem dreptate decît pe hîrtie, — tocmai ca racii țiganului.

Tot neîndreptățiți vom fi, cită vreme, nu ținem la alegeri cu oamenii noștri, și ne împrăștiem ca făina în traista orbului...

Consiliu de coroană.

Ministrul președinte Wekerle a plecat azi dimineață la Viena, pentru a-i face propunerea Majestății Sale să prezideze în persoană negocierile ce se vor începe Luni. Aceasta pentru a da un fast extern lucrurilor, care să facă lumea a nu se întreba de fondul lor. Intre mari formalități, va avea loc două trei zile de-arîndul mare consiliu de coroană în Burg supt președinția Majestății Sale, ca în urmă să se poată vesti că s'a găsit în sfârșit mult căutata soluție, care să urnească carul statului din noroi. Se vor aprinde focuri bengalice, se va face un tărăboi de târg, iar vom avea parte de primiri triumfale cu cari marii farsori și înșelători vor căuta să mai seducă lumea.

Intrebarea e însă, pe cine vor mai putea să îmbete cu apă rece?

Nu i-am mai văzut odată, pe acești oameni de o extremă reacredință, venind cu făgăduința cuvântului regal *legată de termin fix* că vor codifica legea sufragiului universal? Și ce s'a ales? Votul plural al lui Andrassy, sistemul de persecuțiuni ne mai pomenite împotriva naționalităților, și uneltiri pentru a se scoate de supt obligația cuvântului dat.

Acum vin din nou, cu aceiaș comedie. Se poate că se vor mai găsi nebuni, între unguri firește, pe cari îi țin cu narcoticul șovinismului național, dar mulți nu credem să mai fie nici între ei.

Audiența lui Wekerle.

Budapesta, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). Ministrul președinte Wekerle a ajuns azi la ameză la Viena și a fost primit la 2 dup'amează în audiență particulară la Majestatea Sa. În aceasta audiență Wekerle a referat Majestății Sale despre rezultatul pertractărilor din urmă și a și prezentat un proiect în scris, al noului program al guvernului. Punctele principale ale acestui program vor trebui desbătute și de guvernul austriac. Wekerle a propus Majestății Sale ca să vină la Budapesta și să ție acolo un consiliu de coroană decisiv.

Pregătirea partidelor.

Budapesta, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). După evenimentele zgomotoase ale săptămânii trecute a intrat oarecare liniște în politica ungurească. Partidele se constituiesc și se pregătesc pentru lupta care promise a fi foarte vehementă din partea opoziției și prin urmare o decizie finală a crizei nu se poate aștepta în zilele următoare.

Consiliu de coroană în Viena.

Viena, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). În urma dispozițiilor luate de Majestatea Sa, se va ține în primele zile ale săptămânii viitoare un consiliu de coroană în Viena, supt președinția M. Sale, la care vor lua parte toți membrii cabinetului maghiar.

Reîntoarcerea lui Wekerle.

Budapesta, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). Ministrul-președinte Wekerle s'a reîntors azi seara la Budapesta, fără să fi mai conferat cu cineva în Viena.

O prelungire a crizei.

Budapesta, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). În cercurile guvernamentale se lățește știrea că pertractarea chestiunilor luate în programul noului guvern, pe care l-a subșternut azi Wekerle Majestății Sale, chiar și după natura lor vor cere un timp mai îndelungat.

»Vaterland« despre criză.

Viena, 18 Noemvre. (Dela corespondentul nostru). »Vaterland« între altele scrie în numărul său de azi următoarele:

»Ministrii ungari, Wekerle, contele Andrassy și Kossuth sînt așteptați pe Luni sau Marți în Burg. În aceasta audiență se speră a se ajunge la o înțelegere între Coroană și șefii partidelor asupra noului program al guvernului unguresc. Acesta se prezintă ca o amplificare a pactului de până acum, și precum aflăm, conține un șir de concesiuni economice și militare. Conform programului comisiei de nouă, Monarchul stă pe punctul de vedere, că concesiunile se pot da numai cu învoiala factorilor politici austriaci, din care

cauză se simte necesitatea unor desbateri merituose în chestie din partea ambelor guverne. Aceste pertractări vor urma imediat, după ce Majestatea Sa va accepta noul program al guvernului maghiar.

Moștenitorul de tron a aprobat concesiile militare.

Viena, 18 Nov.

(Dela corespondentul nostru). În ultimul moment află că moștenitorul și-ar fi dat înainte de plecarea sa la Berlin aprobarea concesiilor militare ce se vor face ungușilor. Aceste concesiuni sînt ținute însă în limite modeste, așa că interesele naționalităților nu vor suferi mult. Condiția e ca întăi să se voteze legea militară. Audiența de azi a lui Schönaich la împăratul a fost în acelaș scop.

Audiența lui Wekerle.

Viena, 18 Nov. Audiența lui Wekerle la împăratul a durat 15 minute, după care a declarat ziaristilor, că a expus M. Sale întreg decursul consiliului de miniștri. Wekerle a propus M. Sale să se țină un nou consiliu de coroană, la ceace M. Sa s'a învoit.

La începutul săptămânii viitoare, deci întreg cabinetul ungar se va prezenta din nou în corpore înaintea M. Sale.

Schönaich pentru concesi.

Viena, 18 Noemvre.

(Dela corespondentul nostru). Abia astăzi s'a aflat de audiența de Dumineca trecută acordată ministrului de război Schönaich. În aceasta audiență se crede, că Schönaich a discutat cu M. Sa asupra concesiilor militare pretinse de coaliția maghiară. Este probabil, că ministrul de război a pledat pentru acordarea concesiilor, fiind un părținitor al ungușilor.

Serviciul telegrafic al „Tribunei“.

Convenție secretă austro-română.

Belgrad, 18 Nov. Ziarul sârbesc »Dorrevni List« care apare în Belgrad află din București, că între Austria și România s'ar fi încheiat o convenție secretă împotriva Sârbiei. Știrea aceasta însă n'a putut fi confirmată.

Demonstrație antibosniacă.

Liibach, 18 Noemvre. Astăzi s'a pornit o mare demonstrație contra vizitei în Bosnia a consiliilor comunale din Viena și Budapesta. Consiliul comunal local a propus să facă și el vizita simultană consiliilor din Agram, Lemberg și Praga. Preparativele în această direcție s'au înaintat deja. Din aceasta cauză este probabil că guvernul Bosnei va interzice aceasta vizită.

Guvernul român și pretendentul Albaniei.

București, 18 Nov. Guvernul român a interzis prințului Ghyka de a vizita curțile balcanice.

Agenții contra lorzilor.

Londra, 18 Nov. Agitațiile contra lorzilor cresc într'una. Ministrul Balfour a apărut sistemul pro-

Iosef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Primește și pregătește tot felul de construcțiuni de beton de fier: așezarea de padimente fără închieturi, depozit stabil de țigle pentru acoperit din ciment, barere pentru trepte, plăci de ciment, și pietrii-beton pentru fântâni.

tecționist la o întrunire ținută ieri, aprobând purtarea lorzilor. Ministrul de instrucție Runciman însă a atacat pe lorzi într'un mod foarte violent.

Convenția vamală austro-germană.

Viena, 18 Nov. Astăzi s'au semnat aci actele pentru regularea diferențelor vamale între Germania și Austria.

Frustrarea Statelor Unite.

Washington, 18 Noevre. Trustul zahărului a păgubit statul cu 70 milioane dolari. Numeroși funcționari implicați.

Disolvarea dietei filandeze.

Londra, 18 Nov. In fiecare moment se așteaptă disolvarea dietei filandeze, din cauza respingerii contribuției la budgetul războiului.

Nou guvern filandez.

Londra, 18 Nov. In curând se va numi un nou guvernator al provinciei filandeze în locul celui actual.

Catastrofa din Cherry.

Londra, 18 Noevre. Din America se anunță prin cablu cu data de ieri, că la catastrofa minieră din Cherry, au pierit 250 de oameni, între cari 83 de unguri și slovaci, și zece croați.

Akkeret achitat.

Zürich, 18 Nov. Ziaristul Akkeret, contra căruia a fost intentat un proces de calomnie din partea lui Leopold Wölfling, a fost achitat de curtea cu jurați de aci. A fost însă pedepsit pentru insulte la 1500 de franci amendă și 500 de franci despăgubiri procesuale către Wölfling.

Sentința se va publica în două ziare din Zürich, în socoteala condamnatului. Publicul a aplaudat aceasta sentință.

Agravarea stării lui Björnson.

Paris, 18 Noevre. Ameliorarea stării lui Björnson, durere, a fost numai trecătoare. Azi starea lui e disperată. Funcționarea inimii aproape a încetat. Desnodământul se așteaptă în fiecare moment. Familia întreagă este adunată în jurul patului marelui bolnav.

Deschiderea Camerei italiene.

Roma, 18 Noevre. Azi s'a deschis sesiunea ordinară a Camerei. Inainte de a se trece la ordinea de zi deputatul socialist Ferri a arătat pierderea ce a îndurat Italia prin moartea lui Lombroso. Președintele se asociază la aceasta propunere. Camera a aplaudat tactul acesta al președintelui. Deputatul democrat Barzilai și-a exprimat în numele democrației italiene, regretele pentru executarea lui Ferrer. In expunerile sale deputatul Barzilai și-a exprimat mulțămirea pentru poporul italian pentru ținuta dovedită față de acest act arbitrar al Spaniei. Partidul stâng a aplaudat.

Situația din Austria.

Viena, 18 Noevre. Camera seniorilor a admis declararea în permanență a comisiunii de asigurări sociale. Ministrul președinte Blenerth a ținut un discurs invitând opoziția să înceteze

obstrucția. Unirea slavă a promis să admită provizorul bugetar, dacă i-se va promite că va urma reconstruirea cabinetului. Polonii trebuie să se oblige, că dacă cabinetul nu se va reconstrui vor trece în opoziție. Șeful deputaților poloni Glombinsky a referat aceasta germanilor naționali cari au răspuns că trebuie să se sfătuiască cu creștinii sociali.

Viena, 18 Noevre. In conferența lor de azi, partidele germane au hotărât să nu își schimbe ținuta, totuși vor discuta și mâine așa că acțiunea Glombinsky e încă neșeată, dar succesul e puțin probabil.

Furtuna din Berlin.

Berlin, 18 Noevrie. Din cauza furtunei, ce s'a deslănțuit pe ziua de ieri asupra Berlinului, serviciul telefonic și telegrafic este încă întrerupt. Apele au crescut mult. Zăpada căzută prin împrejurimi a cauzat mari stricăciuni.

Catastrofa unui balon.

Berlin, 18 Nov. Balonul militar »Gross« cu care s'a încercat astăzi o ascenziune, s'a izbit de un acoperiș de casă, unde a rămas acățat. Ajutoarele venite în grabă au desfășurat balonul din încurcătură și au coborât pe nenorocșii aviatori. Balonul a rămas nestruciat.

Tragedia dela Mayerling.

Viena, 18 Nov. Ziarele din New-York află, că toate actele privitoare la tragedia dela Mayerling și cari conține secretele morții baronei Vecera și a prințului de coroană Rudolf, sânt ținute pe celuit într'o arch vă secretă. Aceste acte se vor deschide la 50 de ani după moartea Kronprințului. Se zice, că este absolut sigur că prințul Rudolf n'a fost omorât.

Bulgarii contra grecilor.

Viena, 18 Noevre. Deputații bulgari au intenția să readucă în discuție chestia bisericilor macedonene, fiind dispuși chiar să recurgă la măsuri extreme dacă până în trei luni nu vor obține bisericile acaparate de patriarhatul grecesc, care refuză să le elibereze.

Credincioși francezi la Papa.

Roma, 18 Noevrie. Papa a primit azi o delegație de credincioși francezi și și-a exprimat regretul că credința în Franța este azi persecutată, dar biserica netrecătoare va birui asupra rătăciților.

O biserică aromână incendată.

Viena, 18 Nov. Biserica aromână din Lubnița județul Gheorgheli a fost arsă de greci pentru că românii pretindeau, că în ultimul timp au avut loc numeroase omoruri între cușovlahii patriarhiști și naționaliști.

Convenția austro română.

Viena, 18 Noevre. Cassa seniorilor a aprobat azi convenția austro-română pentru protecția literaturii și a artel fotografice.

Granița grecească-turcă închisă.

Viena, 18 Nov. »Politisches Korrespondenz« anunță din Salonic, că în urma înmulțirii bandelor grecești în sudul Macedoniei guvernul otoman a închis granița dinspre Grecia. In curând se vor trimite acolo, pentru păstrarea ordinii patru batalioane de soldați și două escadroane de călăreți.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 18 Noevre n. 1909.

Expoziția lucrurilor dela Loteria Etnografică.

Cu prilejul inaugurării palatului »Tribunei« se va arangea într'una din camere, o expoziție a lucrurilor sosite până acum pentru loteria etnografică a Reuniunii Femeilor. Cei ce au intenția a mai trimite lucruri zilele acestea, să le trimită la adresa știută a d-nei directoare a Internatului, Octavia Ciuhandu, Deák Ferenc utca. De altfel lucruri se vor primi, într'una și după aceea.

— Sfințirea bisericii din Cloara. Frumoasa și una din cele mai mari biserici din arhidieceză, anume biserica din Cloara, unde în vechime a fost și mănăstire, va fi sfințită Duminecă, în ziua sf. Arhangheli de părintele protosincol Dr. Miron E. Cristea, ca încredințat din partea I. P. S. Sale arhiepiscopului Ioan.

— Soarta talentelor. Ni se scrie din Blaj: In zilele trecute studenții dela liceul din Blaj au primit o scrisoare din Viena, în care talentatul student dela Conservatorul de muzică I. Harșia îi roagă să facă cât mai în grabă o colecție de bani între dâșii și unde va fi cu putință, căci lipsit total de mijloace va trebui în decurs de 20 de zile să părăsească Viena și să iee lumea în cap.

Aceasta este soarta talentelor la noi. Românii de bine iar putea trimite ajutoare tânărului Harșia.

— Doamna Steinheil și ziaristii. După achitarea eroinei monstruosului proces din Paris, mulți ziaristi ar fi voit să-i ceară d-nei Steinheil câteva indicii asupra procesului, dar ori ce încercări de a se apropia de dânsa au rămas zadarnice. Singur o ziaristă a putut pătrunde în sanatoriu unde se afla dna Steinheil, supt cuvânt că e sora ei, dar când a apărut înaintea acesteia, dna Steinheil i-a răspuns scurt »Nu te cunosc«. Ziarista a plecat fără un cuvânt, și în aceiași zi și dna Steinheil a părăsit sanatoriul, schimbându-l cu un altul, nu se știe cu siguranță care. După cât se spune fata dnei Steinheil e deja la dânsa. Cu aceasta se crede că s'au isprăvit toate emoțiile acestui senzațional proces.

Ziarul parisian »Figaro« continuă să publice încă câteva observații interesante asupra lui. Cu achitarea dnei Steinheil — zice ziarul — nu s'a probat numai nevinovăția acuzatei ci s'a reabilitat și numărul treisprezece, căci acesta era numărul mandatului de arestare, dat de judele de instrucție, și acuzata a fost achitată în 13 Noevre, deasemenea și supleantul primului jurat b. Inav, a fost ales al 13-lea din jurați.

— Gedeon scrie. De mult nu ne-am mai întâlnit cu simpaticul Gedeon din Beiuș. Trebuie să mulțumim și noi într'adevăr »providenței națunilor« că pe bătrânul conte Zichy Nándor l-a ținut opzeci de ani — cei mulți înainte! — în viață, și ni l-a dat iarăși pe Gedeon, simpaticul. Bietul Gedeon! Lumea nu știa ce s'a făcut cu el de vre-o doi ani, mai trăiește, a murit ori, ceace iera și mai greu de crezut, s'a chiar cumișit! Aș, scria săracul articolul... Și iață a venit în ziua triumfală. Zichy Nándor de optzeci de ani! Ce eveniment mai mare, mai sublim pentru un român. Și iață-l și pe Gedeon. Nu degeaba a muncit doi ani de zile, dar zău e fulminant, e strașnic articolul din »Alkotmány«. Brava Gedeoane! Rendületlenül!...

— Două femei sinucigașe. Din Murăș-oșorheiu vine știrea că două femei, nevasta preotului reformat și a doua, soția notarului — mamă a nouă copii — s'au spânzurat murind amândouă fără să lase vre-o lămurire asupra motivului morții. Sinucigașele trăiau în cea mai strânsă prietenie.

— Un profet al sinucigașilor. In Rusia sinucigașii au format o sectă deosebită, care își datorește începutul unui desechilibrat cu numele: Guzanov. Acesta a apărut acum câțiva ani în

Mănuși la modă numai de calitate primă se capătă prin WEISMAYR FERENCZ, Timișoara, numai în cetate, str. Hunyadi. Depozit

dela I. Hamerli Pécs, veritabile, engleze, germane și din Praga cu prețuri ieftine. Se garantează pentru calitate bună.

guvernământul Arhangelsk și aci și-a început profesiile. Când vorbea poporului se cocoța într'un vârf de brad și toate vorbirile și le însoțea cu maxime scoase din biblie. Guzanov locuia într'o peșteră din marginea unei păduri, pe țăr-mul unui lac. Profeția că se apropie sfârșitul lumii, pe care oamenii numai sinucigându-se îl pot preveni. Bieții ruși bătuți de nevoi și cu mult mai nalvi decât să poată ghici șarlatania profetului, mulți i-au ascultat învățăturile și s'au aruncat în lacul dinaintea peșterii lui Guzanov.

Acum de curând însă profetul — presimțind sfârșitul lumii — s'a aruncat și el, iar credincioșii i-au îngropat cadavrul în peștera care-i servea de locuință.

Poliția a dat de urma acestei secte și a arestat pe mulți învățați de ai lui Guzanov. În fundul lacului s'au găsit mai multe cadavre a celor cari se refugiaseră dinaintea sfârșitului lumii.

— **Interpret »valah«** la tribunalul din Oradea. Foia oficială publică azi că tribunalul din Oradea mare a numit pe d. Victor Ungur interpret »valah« la tribunalul de acolo.

— **Procesul lui Leopold Wölfling.** Înaintea curții cu jurați din Zürich se debate un proces, care dată fiind personalitatea părților interesate, agită întrucâtva opinia publică.

Leopold Wölfling, fost principe de Toscana a dat în judecată pentru ultragiul prin presă pe ziaristul Akkeret, care într'un articol apărut într'un ziar din Dielsdorf (Elveția) a opus o ștrașnică rezistență împotriva primirii lui Wölfling, ca cetățean al orașului Regensdorf. Intre altele Akkeret zicea adresându se consiliului comunal: Pentru o dare de câțiva fileri nu vă înjosiți să primiți în mijlocul vostru un om care prin nașterea și obiceiurile lui nu să potrivește cu noi burghezii simpli. — Nu face de voi un aventurier, care azi e aici, mâne dincolo.

În procesul acesta sânt chemați o mulțime de martori.

Până în prezent nu să cunoaște verdictul juraților.

Wölfling a venit din Paris de s'a prezentat la proces.

— **Hymen.** În capela gr. or. din Budapesta s'a celebrat Duminecă, cununia d-șoarei Irina Periu cu d. Zaharie German, profesor la liceul de model din Budapesta. Nuni au fost dd. Dr. G. Bitașcu, medic și Dr. Eugen Barbu, funcționar la biblioteca universității, ambii din Budapesta.

— **O corabie cufundată.** Din Fiume vine știrea că o corabie cu catarge »Vincenzina« a plecat Vineri din port spre Bisceghie. Pe drum a apucat o furtună, iar pe urmă din cauza avariilor suferite s'a cufundat. Un vapor din serviciul maritim austriac cu numele »Șoimul« a dat ajutoarele de salvare naufragiaților, scăpând pe cei opt oameni, cari se aflau pe bordul vasului.

— **Viața din America,** durere nu este îndeajuns cunoscută înaintea țaranilor noștri, cari în anii din urmă emigrează în număr tot mai mare în țara speranțelor. Un neprețuit și mare serviciu a făcut țaranilor noștri confratele I. Terigariu din comuna Igris, care de ani de zile trăiește în America, descriind cu deamănuntul viața, datinile americanilor și îndeosebi a românilor emigrați. Experințele sale și le descrie într'un articol foarte interesant în Calendarul »Poporul Român«, arătând greutățile cari le întâmpină îndeosebi românii emigrați. Dă amănunte românilor emigrați. Dă amănunte din viața socială a românilor din America și înșiră toate societățile românești din America cu adresa exactă. Ar fi de dorit ca toți frații noștri să citească acest articol interesant. (Prețul unui exemplar 40 fil., porto 10 fil., comercianții și cei cari se ocupă cu vânzarea calendarelor primesc 25% rabat. 28 calendare 856 cor. Comandele să se adreseze la Adm. »Poporul Român« István-ut 11 Budapest).

— **Atragem atențiunea** on. preoțimi și a curatoratelor bisericesti asupra prăvăliei de ornate, *Rétay și Benedek* din Budapesta, Váci u. 59, care prin serviciul prompt și conștiencios și prețuri ieftine, și-a câștigat încrederea cea mai mare a preoțimei greco-orientale și greco-catolice din Ungaria și România. Catalog de prețuri se capătă gratuit și francat trimis.

— **O femeie cruțătoare** dacă extratipul erde cele și rum le cumpără dela mine, cruță 100—200% din bani. Se poate căpăta compoziție de rum fin, ezenții de liqueruri: absynth, allasch, anisett, băutura amară engleză, de caisă, pere regale, cacao, ciocoladă, cura-

cao, carhausă, lămție, nucă, cafea, chinin, smeură, marasquină, vișină, menthă, portocală, punciu, rostop cin, silvoriu, vanilie, în dose de câte de 50 fileri, din cari se poate pregăti 1¹/₂—2 litri de liquer. La comanda de 10 sticle dau ladă gratis și expediez gratis. Esență de apă de Colonia excelentă. 1 dosă pentru pregătirea 1 litru apă de Colonia — Eau de Cologne — 1 cor. Corespondență și în limba română. Modul de întrebuițare se dă la fiecare sticlă. — **Dobay Kálmán,** drogerie la »Crucea roșie« în Békéscsaba, Vasut-utca.

Viața Reuniunilor.

Serata meseriașilor din Sibiu.

În ședința literară a 10 a, ținută la 28 Oct. n. 1909, în localitățile Reuniunii meseriașilor sibieni, prezidentul Tordășianu face importanta comunicare, că în zilele trecut distinșii bărbați ai vieții noastre publice, domnii Dr. I. Mișu, adv. în Vineria și scriitorul I. Agârbiceanu, pătrunși de însemnătatea ce o are clasa meseriașilor noștri s'au ocupat de importanța clasei noastre de mijloc, primul în adunarea generală a fondului de teatru, ținută în Alba Iulia, iar cel din urmă în adunarea generală a »Asociațiunii«, ținută în Sibiu.

Trecând la serbările centenarului marelui Șaguna, d. Tordășianu își exprimă bucuria pentru felul cum Reuniunea și prin ea meseriașii s'au luat parte la serbările înălțătoare, închinat nemuritorului arhieru Andreiu, acest prototip al muncii neobosite.

Încât pentru afacerile curat meseriești, d-nul Tordășianu comunică cu bucurie că; piața Sibiiului s'a îmbogățit cu o firmă nouă românească, cu prăvălia și atelierul de blănării al d'ui Ilie St. f. lea, care după câțiva ani petrecuți în Lipsca, Paris, Londra, Viena și în alte orașe mari, unde și-a înmulțit cunoștințele, și-a deschis atelier și prăvălie în Sibiu.

Intrați în însăși ședința literară, mitlica Victoria Baciu, redă frumos și cu curaj poezioara »Sboară ai nopții negru flutur«, iar în urma aplauzelor a cântat tot atât de frumos; practicantul tip. I. Măgianu a predat bine »Sonetul«, de Eminescu și mai în urmă »Cântecul de legîn«, de Iosif; d. A. Moldovan, abs. de teol., ne-a încântat cu vre-o câteva arii, executate la pian și tot d sa a acompaniat la clavier pe d. I. Stanciu, care a fost la înălțime; d. Radu P. Barcianu de data aceasta ni-a citit bucata »Ion vindecătorul« din biblioteca copiilor, datorită doamnei Adelina Tăslăuanu; d. I. Miga, sod. pant. în »Nunta Zamfirei« de Coșbuș, a fost neîntrecut. La fine doamna Eugenia Tordășianu ni-a vorbit »Despre rolul femeii în educația intelectuală și fizică a popoarelor«, tractând despre toate condițiile prinoase dezvoltării omnilaterale.

La sfârșit se sortează între participanți 15 cărțile, iar d. Tordășianu li invită la ședința a 11-a din 25 Noembrie n. c. »Invingătorul«.

Cronica judiciară.

Procesul românilor gr. or. din Budapesta — pierdut. Ni-se telegrafiază din Budapesta: Românii gr. or. din Budapesta au pierdut procesul cu grecii. După o dezbateră de trei zile, Curtea de Casație a adus azi hotărârea definitivă în procesul românilor cu grecii. Curtea de Casație a dat, câștig de cauză grecilor, aprobând sentința tribunalului și condamnând la o sumă mare de cheltuieli pe români.

Mulțumită publică.

Rog pe toți aceia, cari fie prin scrisori, fie verbal, fie prin participare la înmormântare au ținut să mă consoleze în nemărginita mea durere pentru pierderea neuitatului meu soț *Ioan Körösladányi* să primească pe aceasta cale mulțămitele mele.

Na dă ș, 12 Noemvre.

Aurelia Körösladányi, născ. Popovici.

Economie.

— **O nouă moșie românească.** Bravul țaran român *Isac Oarșă* din Saravale (Bănat) precum se anunță, a cumpărat moșia contelui Gyulay, cu casă, masă și criptă cu tot. Bravo Oarșă!

Piața grânelor din Arad.

16 Noembrie 1909.

S'a vândut azi:

grâu 100 mm.	14.—14.30
orz 100 mm.	9.10-9.20
ovăs 100 mm.	7.—7.10
se ară 100 mm.	6.70-8)
păpușoi 80) mm.	5.50-60

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 k'g.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 12 Noembrie 1909.

Prețul cerealelor după 100 k'g. a fost următorul:

Orzu nou	
De Tisa — — — — —	28 K. 95—30 K. — fil.
Din comitatul Albei — — — — —	28 » 80—29 » 80 »
De Pesta — — — — —	28 » 90—29 » 90 »
Bănățânesc — — — — —	28 » 95—29 » 90 »
De Bacica — — — — —	28 » 60—29 » 80 »
Secară de calitatea I. — — — — —	19 » 75—20 » 05 »
Secară de calitatea mijlocie — — — — —	19 » 55—19 » 65 »
Orzul de nutreț, calitatea I. — — — — —	14 » 75—14 » 95 »
Ovăs de calitatea I. — — — — —	15 » 70—16 » — »
Ovăs de calitatea a II. — — — — —	15 » 40—15 » 60 »
Cucuruz — — — — —	14 » 80—15 » — »

BIBLIOGRAFII.

Carte aprobată. Cartea de cetire pentru clasa III-a primară scrisă de Nicolae Sulică prof. cu concursul mai multor învățători a fost aprobată de ministrul ung. de culte sub numărul 124802 1909 și i-s'a dat dreptul de a fi introdusă ca manual didactic în toate școalele primare din patrie, în cari se propune limba română.

Creșterea dinților la copii.

Nu vă speriați, ci dați copiilor nițică Emulsiunea Scott și veți face sfârșit nopților nedormite. Ușurătatea cu care vor crește apoi dinții copiilor vă pune în uimire.

„Emulsiunea Scott”

de gust plăcut și ușoară de mistuit conține toate subt stanțele cari se recer la creșterea dinților drepti albi și tari.

Un flacon original 2 cor. 50 fileri.

Se află în toate prăvăliile.

Poșta administrației.

Traian Piorbuța Satulrău. Am primit 5 cor. Mai ai de plătit 1 cor. 70 fil. până la 15 XI 1909.

Isaia Popp Ciulavârșand. Am primit 4 cor. abonament până la finea anului 1909.

Nicuale Ticușan Segeșd. Am primit 6 cor. abonament pe anul 1908 2 cor. și 4 cor. pe anul 1909.

Aron Rnsu Bartan Ohio N. America. Am primit 20 cor. abonament până la 1 X 1909.

Iosif Dragoș Sirean Boreș. Am primit 5 cor. abonament până la finea anului 1909.

Dimitrie Maci Capruța. Am primit 6 cor. abonament până la finea anului 1909.

Redactor responsabil Iuliu Giurgiu.

«Tribuna» Institut tipografic, Nichin și cors.

Cine a făcut biserica din Pocola ?

— Mulțămintă publică. —

(Continuare.)

Tresnea. Dela deosebiți creștini 20 cor.
Stăna. Gh. Olariu 2 cor. Gh. Cristea 1 cor. Total 3 cor.
Lăpușnic. Cu tasul în bis. 3 cor. Livius T. Mihaileviciu 1 cor. Total 4 cor.
Mesteacăn. Berariu Ilie 2 cor. Ioan Irimie, Balșa Lazar, Farău Lazar, Vasiliu Ioan câte 1 cor. Șipoș Mihail, Ionuț Ioan, Șipoș Teodor, Dușan Pavel, câte 20 fil. Ioan Irimie, Balșa Petru, câte 10 fil. Total 7 cor.
Scărișoara Lăpuș. Ioan Pasca 4 cor. Ioan Todea 1 cor. Total 5 cor. **Barcan.** Gh. Burlea 2 cor. **St-Georgiu-rom.** „Ivorul” 3 cor. Dr. Andrei Manda 2 cor. Total 5 cor.
Comana-inf. Dela mai mulți bucate în preț de 3 cor. Ioan Copița 2 cor. Total 5 cor.
Chișcou. Teodor Andru, Ana Botișel câte 2 cor. Total 4 cor.
Săcal. Eugen Drimba 1 cor.
Micherechlu. N. Roxin 5 cor.
Ucureș. Bis. gr. or. 2 cor. Alexandru Popoviciu 2 cor. Ioan Budiu 1 cor. Total 5 cor.
Cărpinet. Gh. Bogdan 3 cor.
Homorog. Bis. gr. or. 5 cor. Gh. Blaga 1 cor. Total 6 cor.
Sarmata. Comitetul parochial 3 cor. **Coașd.** Aurel Roxin 2 cor. Alex. Ianc, Iuliana Andrei câte 20 fil. Total 2 cor. 40 fil.
Mișca. Comitetul parochial 5 cor.
Săcusăgiu. Com bis, Al. Popoviciu, Cons. Istifanescu câte 2 cor. Silvia Popoviciu 1 cor. St. Mașescu, Fl. Bută, Fr. Mașescu, Fr. Albotă câte 20 fil. Total 7 cor. 80 fil.
Rohani. Z. Moga, I. Goguțiu, Nic. Lupaș, T. Laza, câte 1 cor. I. Stanciu, Iosif Popa, câte 40 fil. S. I. M. 20 fil. Total 5 cor.
Cusuriș. V. Nicoruța 3 cor., S. Ruge, Onișor Muț, câte 1 cor. Mihai Birzan, Maris Petru, Biru Ioan, câte 20 fil. Vas. Bogda, 40 fil. Total 6 cor.
F. Giris. G. Dudulescu 2 cor. E. B., Kovács, Vincze, Dicker, câte 1 cor. N. N., Stefan Moș, Fl. Brânduș, P. Bodin, câte 60 fil. Cas. Serb, Suphegel câte 50 fil. Gribuls Imre, G. Terou paveli, câte 40 fil. G. Pavlea, 20 fil. Total 10 cor. 40 fil.
Tămașda. Alex. Vașadi 2 cor. 50 fil., Bis. gr. or. 2 cor. Florica Vașadi născ. Roxin 1 cor. 50 fil. Dim. Cigher 1 cor. 20 fil. B. Ioan Neagrău Alex. Bordaș, câte 1 cor. Floare Neagrău 50 fil. S. Papp 30 fil. D. Șerban, M. Neagrău, Petru Matula, Mulag Teodor, Moisi Neagrău Ioan Oroș, câte 20 fil. Total 12 cor. 20 fil.
Vaca. Tanase Brana 2 cor. 50 fil. Ios. Costea Val. Demian, Al. Doșu, câte 1 cor. Nic. Cleșan st. cl. VI. 60 fil. Florea Manea cu Maria 50 fil. Aron Galia, Ioan Carabaș câte 40 fil. Petru Lazar, Ioan Lupea câte 30 fil. Lazar Fulea, Petru Manea, Nic. Golda, P. Magdalina, I. Manea, P. Manea, Ion Bărna, N. Lazar Sufletu, Lazar Cor, N. Golda Duluțu, Lazar Bărna Mih. Costina, Nic. Cor, Georghe Nistor Cor, Tanase Carl Nistor, Popa Aron, Safta Cor. Ion Carl Gheorghe, Ion Cor., Nicolae Nic. Popoviciu, I. Sime, Joja Bărna, Ioan Ianc, Nic. Cor. a Onichi, Nic. Lăpia, Ion Ionuț, Toader Bărna, Ion Avram, Ezan Tanase câte 20 fil. Nic. Manea, Ioan Golda, câte 10 fil. Total 14 cor.
Bărăteaz. Cu tasul 2 cor. 16 fil.
Ohaba-Fărcaclu. Andronie Magheriu, Gh. Magheriu, câte 1 cor. Cu tasul 1 cor. 60 fil. Gh. Murariu, Nic. Sârbu, Gh. Gașpar, Dim. Iliășu, Romulus Rasia, Nic. Serbu, Cumbria Barbozu, câte 20 fil. Dim. Cristea, Nic. Stanciu, Gh. Sârbu, Eva Sârbu, Ana Misescu, Ion Radu, Balint Gh. I. Roșu, Nic. Sârbu, Nic. Româneanț, D. Mic, Rusalin Balan, câte 10 fil. Total 620 cor.
Câmpeni. Dr. Iosim Chirtop, Dr. Traian Morcan, „Doina” câte 10 cor. Total 30 cor.
Ignesti. Cu tasul 2 cor. Teo. Draia 1 cor. Total 3 cor.
Tămașești. Bis. gr. or. 1 cor. **Borloveni.** Bis. gr. or. 1 cor. **Cernăteaz.** Nic. Micluța 2 cor.
Borlovenii-vechi. Com. bis. 2 cor. Tim. Borchescu 40 fil. Ioan Borchescu, Maria Borchescu și Eugenia Borchescu, câte 20 fil. Total 3 cor.
Ohaba-Sârbească. N. N. 2 cor, Achim Tidor 1 cor. 22 fil. Springer Herman, Simion Robescu, Ioachim Rista câte 1 cor. Arsenie Ma-

rian 50 fil. Pavel Angel 40 fil. Petru Popoviciu 20 fil. Ioan Toma 8 fil. Total 7 cor. 40 fil.
Sân-Ionaș. Sf. Biserica 3 cor. Aureliu Popoviciu 1 cor. Petru Cornea 50 fil. Total 4 cor. 50 fil.
Coașd. Aureliu Roxin 2 cor. Popa Aurel (Venter) 2 cor. Total 4 cor.
Dobrița. G. Lungu 1 cor.
Misies. Florian Goțna 1 cor. 60 fil. Vas. Dorl, Roman Irimie, Roman Miron, Roman Iosif, Georgiu Heredeia, Sîrbu Lupu, Faca Ioan câte 20 fil. Total 5 cor.
Bellu. C. Morariu, Emilia Morariu câte 2 cor. Total 4 cor.
Buctum-Montari. Ioan Cosma, Terezia Cosma câte 1 cor. Total 2 cor.
Sasca-Montană. Dr. Vasile Meșter 3 cor. Margareta Meșter 2 cor. Total 5 cor.
Cacova. Dl contabil Simion Popescu a colectat dela următorii: Ioan Oprean, Ioan Iepure, Dr. L. Cigărean, Dr. Potocz Oct. câte 2 cor. Tr. Lința, Aurel Popoviciu, Gh. Căiman, Simeon Popa, Vas. Iorgovan, Sim. Popescu câte 1 cor. Romul Barbu, G. Truia, câte 60 fil. Ioan Pincu 50 fil. Total 15 cor. 70 fil.
Căianul-mic. „Tibleșana” 10 cor.
Rășinari. Colecta cu discul în bis. cea nouă 3 cor. 15 fil. Colectă cu discul în bis. cea veche 3 cor. 12 fil. Maniu Lungu 83 fil. Mania Mitrea 40 fil. Total 7 cor. 50 fil. Odvos, Biserica 1 cor.
Pui. Dr. Ienciu 4 cor. Alanaș Daju, Stanescu Ves. câte 2 cor. Matei Luncan, Dim. Szaverdin, Mat. Dan, Ianc Iranțiu, Halmagiu Samuil câte 1 cor. Total 13 cor.
Nășăud. „Mercur” 5 cor. Iulian Marțian, Emil Tisca, Ionel Sabin, Palageș, Al și fam. câte 1 cor. Un creștin, N. N. câte 50 fil. Total 11 cor. Leasa, Alex. Teșu, Cor. Teșu câte 2 cor. Novac 1 cor. Total 5 cor. (Va urma).

DUMITRU MUREȘIAN,
 institut Cromo-Litografic.
TIMIȘIOARA,
 Temesvár, Balázs-tér.
 (sub banca „Timișiana”).

Telefon 247. Telefon 247.

Primește toate lucrările apa ținatoare acestei branșe, precum: scounturi, planuri, hărțile de epistoale, placate și vignete, mape, nu altcum și anunțuri de cununie, bilete de vizită invitări la baluri și — concerte, etc. —

Efectuește multiplicarea cea mai promptă a mecanic-autografeilor, pe lângă prețurile cele mai favorabile.

Să sprijinim instituțiunile românești căci numai așa vom înainta!

Anunț de căsătorie.

Un tânăr frumos în etate de 27 ani, cu un câștig anual de 7000 coroane și cu o avere frumoasă, voinște a se căsători cu o fată frumoasă tină și bine crescută. Nu are pretenziuni mari. Numai epistole serioase provăzute cu poză sunt a se trimite la Administrația „Tribuna” în Arad.

Discreția e chestie de onoare.

Medic român în Karlsbad.
Dr. Enea Nicola.
Karlsbad, Haus Feigenbaum
 — vis á vis de Mühbrunn. —

„AGRICOLA” Societate econom'că pe acții în Hunedoara Concurs.

Subsemnata direcțiune hotărînd deschiderea unui concurs pentru ocuparea postului de al doilea

Contabil

în birourile institutului „AGRICOLA” din Hunedoara, prin prezenta invită pe cei chemați să înainteze petițiile lor în scris, sprijinite cu acte în regulă — cel mult până în ziua de 5 Decembrie st. n. a. c.

Se cere dela concurenți să fi isprăvit cu succes o școală comercială superioară. Cunoștința de limbi și praxa de bancă stabilesc preferința.

Postul e de ocupat în cursul lunii Decembrie a. c. Salar anual: 1200 cor., tantiema statutară și retribuția eventualelor comisii conform regulamentelor. Alesul va fi provizor un an, după care are drept să înt-e ca membru la fondul de pensii. Petițiile să se adreseze:

Direcțiunea institutului
 „Agricola”
 soc. econ. pe acții Vașda hunyad.

Un candidat de avocat — cu praxă —

afă aplicare momentană în cancelaria avocatului
Dr. Hariton Pralea,
 in Sárkány.

INTREPRINDERE ROMĂNEASĂ

MIHAI FLONTA
 antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
 Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuirea și zidirea de biserici, școlale, case notariale și a tot felul de zidiri private.
 Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.
 Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

DEBRECZENI LAJOS reparator de mașini Oradea-mare — Nagyvárad — Kolozvári-ut 29/43. —

Primește repararea tehnică a orice soi de mașini economice, motoare mánate cu aburul, gaz, petrolu, benzin oleiu brut, motoare absorbitoare de gaz, precum și aranjamentul de mori cu prețuri ieftine și pe lângă condițiuni de plătire favorabile.

ASCULTAȚI povețele mele!!!

Ca fiecare femeie să fie bucurată de renumele bun al bucărilor sale, și ca acest renume să nu fie știrbit, își alege aromatale (dresurile).

Cel mai bun aromă e ardeul pat. a lui KÁLMÁN

„Biborpaperika“

care nefiind tare, dă mâncării culoare excelentă și aromă minunată. Chiar și suferinșilor de stomac le este nestricăcioasă. Se poate căpăta numai în pachete originale scutite cu prețurile următoare:

1 cutie de 1 kilogr. 6— cor. 1 cutie de 1/4 kilogr. 1-80 cor.
1 „ „ 1/2 „ 3-30 „ 1 „ „ 1/8 „ 1— „

— — Se poate căpăta dela oricare băcănie și prăvălie de coloniale. — —

Poțiți și cercați!

Nenumăraose epistole de recunoștință!

Kálmán József, export de ardeiu, Szeged, Dugonics-tér 24.

Inștiințare.

Am onoare a încredința onor. public călător și pe dd. preoți, că renumitul

otel „VAS“

mi-s'a predat mie spre conducere.

Mă voi năzui, ca onor. public călător și dd. preoți să fie depl'n mulțumiți atât cu odăile mele cât și cu serviciul.

Rugând binevoitorul sprijin, sunt cu deosebită stimă

Văd. Szilágyi Péterné
conducătoarea otelului.

In laboratorul medical „Erdélyi“ a lui

Papp György

din Cluj — Kolozsvár, piața Mátyás-király 5. (Lângă prăvălia Akoutz Sándor.)

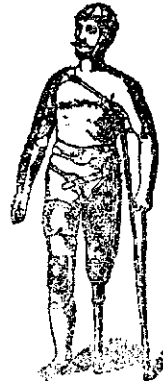
Se pot căpăta:

Ochielari conform prescrierii medicale sau pe ales dela 70 fil. In sus

Telescoape și ochelane pentru teatru — dela 5 cor. In sus.

Bandagii, legătoare pentru pânțec, etc. ciorapi de cauciuc se pregătesc după măsură.

Termometre pentru chilii, case și băi.

Irigatoare ajustate complet dela 3 K in sus.

Injectoare dela 30 fil.

Legătoare „Diana“

ajustate dela 2 K in sus.

Articlii „Olana“ 1

pachet, (6 buc.) 60 fileri.

Pessarii conform

prescrierii medicale.

Specialități de beșici

de gumă.

Primește ori-ce reparații și

asculții de braușă aceasta cu

prețuri moderate.

In atențiunea celor ce zidesc case!

și a proprietarilor de vii!

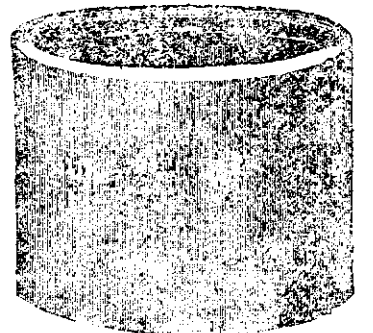
Fabrică de cement in Pâncota, LENGYEL SANDOR és Társa.

Telefon Pankota 9.

Primește spre lucrare cu beton beton de fier:

lesle in grajduri, bazine pentru apă și comină, etc. fântâne și alte canale; fundamente și altele.

Liferează:
țevii de cement in diferite mărimi, țevii de fântână, țigle pentru acoperiș, valaie spre diferite scopuri, vase de apă de ploaie și pentru stropirea viței, plăci de cement, cement de portland ș. a.

Cumpărați cel mai frumos și cel mai bogat calendar românesc dela noi

CALENDARUL „POPORULUI ROMÂN“

pe anul 1910. Se estinde pe 196 pagini, înpodobite cu 80 de chipuri.

Invălițoarea este de toată frumșețea, lucrată de renumitul desemnator român din București: dl Ari Murnu.

CUPRINSUL CALENDARULUI:

1. Cronologia anului. Cele 12 luni împodobite cu motive românești admirabile lucrate de dl A. Murnu. 2. Semnele cerești. 3. Regentul anului. 4. Semnele cronologice ale anului 1910. 5. Zile schimbătoare peste an. 6. Sărbători impuse de lege. 7. Posturile. 8. Deslegarea posturilor. 9. Intunecimi. 10. Zodiile. 11. Anotimpurile. 12. Calendarul iudovesc. 13. Calendarul economic pe 1910. 14. Prevestiri. 15. Timpul vânătorului. 16. Domniitorii Ungariei. 17. Valoarea banilor, explicație folositoare pentru cei ce călătoresc în străinătate. 18. Cursul lunei în anul 1910. 19. Când fată vitele? 20. Posta. 21. Călătoria cu trenul. 24. Europa. Descrierea fiecărei țări cu toate amănuntele, după datele oficiale din 1908. 25. America: Statele unite. 36. Tabela de a scoti cametele după 1 an, 1 lună sau 1 zi. 37. Catalogul advocaților români din Ungaria. Dăm în ordine alfabetică toate orașele în cari locuiesc advocații români. — **Partea literară:** 39. In pragul libertății (amintiri din temnița Seghedinului) de Gh. Stoica. 41. La Bădea George de D. Birăuțiu. 42. Anexarea Bosniei și Herțegovinei cu un chip. 43. Centenarul nașterii lui Șaguna cu fotografia marelui arhiercu. 44. Serbarea din Chizeni cu două chipuri. 45. Bărbați mari a României cu mai multe fotografii. 48. Trei luptători cu fotografia dlui Russu-Șirianu, D. Birăuțiu și Gh. Stoica. 49. Viața și obiceiurile românilor emigrați în America-Nordică. Acest articol scris de confratele nostru

I. Terigariu, ne dă un chip real despre starea fraților noștri emigrați de aici în America (cu două chipuri). 52. Morții noștri. 54. Din minunățiile zilelor noastre. Un articol interesant în care ne ocupăm cu tot ce s'a inventat nou pe rotogolul pământului în cursul anului 1909 cu o mulțime de chipuri. 57. Incasarea mecanică a banilor în America cu 3 chipuri. 62. Cutremurul de pământ din Messina. Descrierea amănunțită a nimicirii orașului din Sicilia cu 3 chipuri. 64. Răvașul anului dela 1 Octomvrie 1908 până la 1 Octomvrie 1909. Consemnarea târgurilor din Ungaria, Ardeal și Bănat. Consemnarea târgurilor e făcută în modul cel mai exact după datele cele mai noi.

Dintre ilustrațiile calendarului înșirăm: Fotografia Ven. domn Gheorghe Pop de Băsești preș. partidului național român. Dr. Teodor Mihali cu doamna. Oaspeții cari au luat parte la depunerea petrei fundamentale a bisericii din Chizeni. Dl deputat Dr. Teodor Mihali, preș. clubului deputaților naționali ținându-și darea de seamă în Neandamare. Biserica gr-or. român din Cacova (Bănat). Bărbați mari ai României: Alexandru Ioan Cuza, Dimitrie Sturdza, D. Spiru Haret. Emil Costinescu. V. G. Morșum, Barbu Ștefan Delavrancea. Trei luptători: Dl I. Russu-Șirianu, E. Birăuțiu, G. Stoica. Un grup de români, cari trăiesc azi în America. Membrii societății »Bănățanul« din Philadelphia Pa, cari, au predat piesa teatrală »Nunta țărănească«.

Prețul unui exemplar 40 fileri. (porto postal 10 fileri). Aceia cari cumpăra cu bani gata spre vânzare dela 15 calendare în sus le dăm bucata cu 14 cruceri adică 28 fileri. Poșta o plătește însă cel-ce comandă și anume :: :: 72 de fileri pentru 25 calendare. Douăzeci și cinci de calendare cu postă cu tot costă 7 coroane 72 fileri. :: :: la curând va apare și calendarul umoristic „CUCU“ și calendarul „FOII ILUSTRATE“. Comandele să se adreseze la: Administrația „POPORUL ROMÂN“ Budapesta, VII., István-ut 11.

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare

„Calendarul Național”

pe anul 1910.

intocmit de redacția foilor dela Orăștie. — E și mai frumos ca cel de anul trecut!

In fruntea Calendarului e: *Monumentul ridicat la Sibot* (lângă Orăștie) vitejiei românești de pe Câmpul-Pâni, și descrierea acelor lupte mari a lui *Paul Chinezu*, care cu *Românii săi bănățeni a scos din gura morții pe Săcuti, Ungurii și Sașii înfrânți de Turci*, — și a potopit aci 30.000 de Turci! Ungurii o scriu ca o vitejie ungurească. Calendarul Național pe 1910 dovedește, că ea a fost o strălucită biruință a Românilor asupra păgânilor!

— Urmează 12 chipuri negrăit de drăgălașe, înfățișând pe înaltele persoane dela Curtea română: *Princesa Maria*, cu cele 2 fiice ale sale și cu cei doi Prinți: *Carol și Nicolae*, în costume naționale, ele ca drăgălașe *fărăncuțe*, ei ca minunați *ciobănei* români!... Atât sunt de frumoase că nu sâ pot descrie, ci trebuie văzute! — Vin apoi:

— *Minunile firii pe fundul mărilor*: 5 chipuri de caracode (animale foarte ciudate, cu sute de brațe!) — Chip de *zidiri urlașe* în New-York! — Tren de munte, cu roate cu dinți. — Miri saxoni, în ciudatele lor haine de nuntă. — O minune americană: *Stâncă ce se tot mișcă*, animată pe coasta unui solț de peatră, și nu cade! Foarte interesantă! — *Napoleon cel mare*, când vine înfrânt din Rusia, și istoria aceluia groznic războiu, care e în-edulul așusului lui Napoleon. Mișcător și interesant! — Și alte chipuri. Apoi material de celit; poezii, schițe, povești, haz, poezii populare și a tele, foarte alese și desfătătoare: **Prețul unui Calendar Național e numai 18 cruceri (36 fil.) și 5 fil. porto, așadar 41 fileri cu poștă cu tot.** — Dacă trimiți banii pentru 5—10 calendare, le capeti în loc de 18 cr. numai cu 13 cr. (26 fil.) unul, și-ți vin franco (poșta plătită) acasă. — Dacă trimiți banii pentru mai multe calendare ca 10, le plătești cu numai 11 cruceri. (22 fileri) unul, — având însă a-și plăti însăși porto la scoaterea pachetului dela poștă. — Cei ce le cer neplătite înainte spre vânzare, cu legământul de a plăti după ce le vând, le capătă cu 13 cr. (26 fileri) unul, având, însă a-și plăti ei porto la scoaterea pachetului dela poștă.

Se capătă la administrația foilor:

„Libertatea” și „Foia Interesantă”,

în Orăștie-Szászváros, și la

„Librăria Tribunei” Arad, str. Deák Ferencz nr. 20.

Mașină de spălat „Weltwunder”

cea mai bună și ieftină în lume.

Prețul cor. 40'—

Se capătă dela toate fierăriile mai de seamă sau direct dela

Societatea „Weltwunder Company”
WILHELM OBERTH

Mediaș — Medgyes (Transilvania).

— — — Prospecte trimite gratis. — — —

La trimiterea înainte a cor. 40'—, mașina se expediază franco.

— Nu e permis —

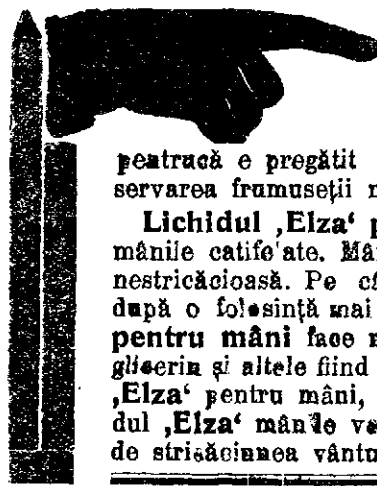
să lipsească din nici o casă românească „GRAMOFONUL”, care înveselește toată casa. Isvorul cel mai ieftin de al procură e marele comerciant de mașini de vorbit pentru — Ungaria și România. —

Toth József
SZEGED, Könyök utca 3 szám.

Se vinde cu condiții de plătire în rate. Pe lângă garanția.

Au sosit înregistrări noi românești, cântări și muzică cu forță naturală. — Prețul curent se trimite gratuit. — Se caută contra vânzătorii!

— Corespondența se face în limba maghiară, germană și franceză. —

Mâna fiecăruia poate fi frumoasă dacă o îngrijește destul. Cel mai bun mijloc pentru îngrijirea mânilor este **Lichidul „Elza” pentru mâni**

pentru că e pregătit din materiile cele mai bune pentru conserarea frumuseții mânilor.

Lichidul „Elza” pentru mâni după o folosință de 3 ori face mâinile catifelate. Mâinile reșii după 8 zile le înalbește. E cu totul nestricăcioasă. Pe când glicerina, crema de glicerină și altele, după o folosință mai îndelungată înegresc mâinile, lichidul „Elza” pentru mâni face mâinile albe ca zăpada. Glicerina, crema de glicerină și altele fiind oleoase sunt neplăcute și grețose. Lichidul „Elza” pentru mâni, îndată să așearbe. Dacă folosiți zilnic lichidul „Elza” mâinile vor fi totdeauna frumoase, pentrusă le scutește de stricăciunea vântului.

Prețul 30 fileri.

Se poate capătă **Kertész Ernő** — farmacia la — la preparatorul **Szabadka, Szegedi ut.**

Magazin principal la **Vojtek și Weisz** droagerie în Arad.

Pumpă pentru tragerea vinului,

se găsește în organizațiunea inventată în anul 1872 a lui

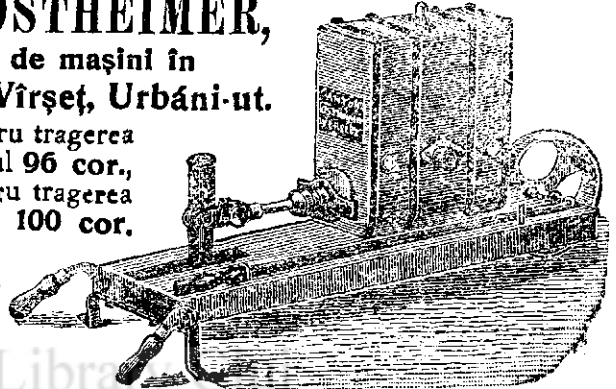
ANTON OSTHEIMER,

fabricant de mașini în

VERSEZ—Vîrșeț, Urbáni-ut.

O pompă pentru tragerea vinului cu prețul 96 cor., o pompă pentru tragerea oțetului prețul 100 cor.

Pumpele acestea se pot folosi și la stingerea focului și udatul grădinilor. Consumă pe oră 50 hl.

Asigurări contra focului: case, bucate, mobile, vestiminte, mărfuri!

Agentura principală din Arad

A BANCEI GENERALE DE ASIGURARE MUTUALE SIBIENE

„TRANSYLVANIA”

primesc oferte pentru asigurări din comitatele: Arad, Bichis, Bihor, Cenad, Caraș-Severin, Timiș și Torontal, — și le esteptosec pe lângă cele mai favorabile condiții:

1. In ramul vieții: capitale cu termen fix, rente, asete pentru fetițe, capital de întreprindere pentru feciori, pe caz de moarte, spese de înmormântare. Aceste din urmă dela 50—500 cor. se plătesc în moment în ziua morții întâmplate;
2. In ramul fecalut: clădiri de tot felul, mobile mărfuri, produse de câmp ș. a.;
3. Contra furtului de bani, bijuterii, valori, haine scuzitate ș. a. pnia spargore;
4. Contra grindinei: grâu, secară, orz, cucurus ovés, viș (vinosa), plante industriale: cânopă, ia, himeț nutrețuri, tabac ș. a.

Deelușiri se dau și prospecte se pot primi la agenturile noastre locale și cercuale mai în fiecare comună și direct prin

Agentura principală „TRANSYLVANIA” în Arad

Strada Széchenyi nr. 1. — Telefon nr. 590.

Asigurați contra grindinei: cucuruzul grâu, secara, ovăzul și toată economia.

Asigurați: viața, zeare, capital de întreprindere, rente, cazul morții, spese de înmormântare!

ASIGURĂRI CONTRA INCENDIILOR ȘI A SPĂRGERII: hant și tot ce aveți de pret!

La apotecarul CORNEL N. DEMETER

în Orăștie — Szászváros (lângă bisericile evang. reform.)

se capătă următoarele preparate de mare folos:

I. Proza ala medicale

„Dolicin“. Mulți bărbați, femei și copii — cari deja să simțiau în gura morții și folosind tot felul de leacuri, nu să puteau scăpa de cumpăta tuse, nădușală (asthma) și tuse sacă, cetiră în fine despre admirabilul «DOLICIN» care are efect de minune contra tusei, răgușelei, durerii de piept, ofticei, tusei măgărești, catarului, astmei, greutăți de respirat, lungoarei și tusei seci și folosindu-l, se vindecă! La copii și la copile contra tusei măgărești are efect admirabil! Efect asupra apetitului! Întărește corpul! Flegma o topește încât mai ușor să rupe! Ferbințele și asudatul de noapte le înceată; — mărește greutatea corpului, deci contribuie mult la însănătoșare. **Prețul este 1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Prav contra durerii de cap. Bun și la curen de influență. **Prețul 1 cor.**

Capsic. Reuma, ischiaș, dureri de oase, — podagra! Știut este că morburile aceste ce dureri teribile cauzează, încât pe lângă întrebuintărea diferitelor medicamente, partea cea mai mare a morboșilor cercetează și diferite băi, — și în multe cazuri și acelea-s, sau fără folos sau cu puțin. Chiar niște bolnavi cari suferau de oase, podagră, reumatism, răceli de cap, dinți și nervi, — precum și scrîntituri, ba chiar și de aceia cari suferau în morburii de acestea ca: reumă învechită, a cărei durere tot să mută când în mâni, când în picioare, când apoi în spate — și folosind diferite băi fără de nici un rezultat — ca probă au întrebuintat și «CASPICUL», carele aplicându-l l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se de groaznicile acelea de dureri! **Prețul 1 cor. 20 fil. și 2 cor.**

Kaljedsarsaparil. Puțini oameni sunt cari în tinerețele lor să nu fi avut așa numitul «morbil tinerețelor» care neglijându-se, mai târziu se ivesc rezultate neplăcute și periculoase, precum răgușala sifilitică, durere de oase, excесе și zgrăbunțe pe față și pe corp, precum și ranc sifilitice.

Foarte mulți cari suferau în boalele acestea, întrebuintând «KALJODSARSA-PARILUL» l-au aflat de efect admirabil, — scăpându-se și tămăduindu-se de aceste morburii grele! **Prețul sticlei este 2 cor.**

Centaurin. E de minune căți oameni sufer de durere de stomac, sgârșiri, greață, puțină sau chiar nici o poftă de mâncare, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomac, greață și vomare. Știut este cumcă stomacul are cea mai mare funcțiune la susținerea sănătății și vieții — căci dacă acesta nu e în stare să nutrească pe deplin corpul — atunci pierzând din puteri — să nimicește corpul!

Este dovedit că la astfel de boale «CENTAURINUL» este de mare efect. «Centaurinul» e introdus în fieștecare familie ca leac de casă, încât la orice boală sau dureri și sgârșiri de stomac, numai decăt să întrebuintează! **Prețul este 1 cor. 50 fil. și 2 cor.**

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine sufer de inchiderea scaunului, numai decăt comande «LAXBONBONS»-ul, având efect admirabil. E foarte plăcut de luat, fiind zaharicale dulci, pe care și copiii le iau bucuroși. **Prețul 80 fileri.**

Pentru toate scrieți, trimițând banii înainte, ori cerând să va vîd cu ramburs (plata la scoaterea dela postă), dela

Esență contra bătăturilor (ochi de găină). Prețul 80 fileri.

Prav contra opărtitului la copii. Prețul 60 fileri.

Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 fileri.

Unsoara contra rîtelor. Cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil.

Piouri pentru sculaxment (Tripper-kankó), 1 cor. 20 fil.

Syrup de zmeură! Curat numai din suc de zmeură de pe munte, preparat cu zahăr rafinat, 1 pachet poștal de 5 kilo: 7 coroane —

II. Preparale cosmetice. Pentru frumoseță și curățenie! — — —

Cream de benzoe mygdale, pentru conservarea și albirea mânilor și feței, dând totodată și fineță deosebită! *Delătorează tot felul de pete, bubife, pistonii (mitesser) de pe mână și față, netezește și sbârciturile.* Conținut nesticăcios pentru față și mâni. **Prețul 60 fileri.**

Săpunul de benzoe mygdale, excelent. Preparat din materii fine și mirosuri plăcute de flori. Albește și netezește pielea! **Prețul 70 fil.**

Poudre-Veturien. Acopere foarte bine, încât nici nu se observă că față e pudrată. Întrebuintată cu creamul de benzoe mygdale, scutește de urmările neplăcute ale vântului și soarelui! Este în culoare albă, roză și galbenă. **Prețul 1 coroană.**

Veturien-Parfium. Veravioletta, cel mai fin parfium de violele, lăcrămiore și scumpie (i.rogvan). **Prețul 1 coroană 60 fil.**

„Ideal“, cel mai nou parfium. **Prețul 2 coroane.**

„Apa de gură Cremsier“. (Albă sau roșie), delătorează durerea dinților, întărește dinții și gingiile, delătorează mirosul greu din gură! Întrebuintată cu pravul de dinți «Cremsier» face dinții foarte frumoși! **Prețul 80 fil.** — Pravul de dinți „Cremsier“ face dinții albi. **Prețul 70 fileri.** — Perii de dinți, fine. Alegere mare.

Esență de China: contra căderii părului, cu rezultat foarte bun. **Prețul 1 cor. 40 fil.** — **China tannopomada:** pentru creșterea părului. **Prețul 70 fil.** — **Oleu de nucă:** extract de nucă oleică, pentru păstrarea părului. 1 sticlă 80 fileri.

III. Extracte pentru a vă face singuri tot felul de beuturi răco-ritoare și întăritoare, cum și rum și licuer! — —

Cine vîește a-și pregăti singur beuturi bune și ieftine, ba și rum și licueruri foarte fine: întrebuinteze aceste extracte!

Îți poți face: Rachiul de drojdie. Beutură dulce de vișina. Rachiul de bucate. Borovicica. Rachiul de prune. Șlivoviță. Rum fin pentru thee

Apoi licueruri: Allasch. De pere, cireșe. Maraccaino. De vanilie!

Prețul pentru a prepara 1 litră costă 40 fil. din oricare extracte!

Apotecarul CORNEL N. DEMETER, Orăștie - Szászváros.

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate așana cu piciorul.

Invențați de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vînzători:

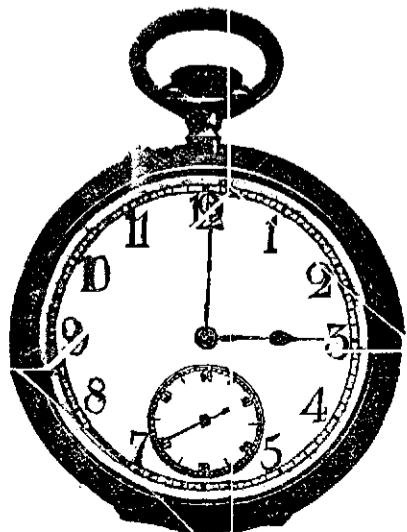
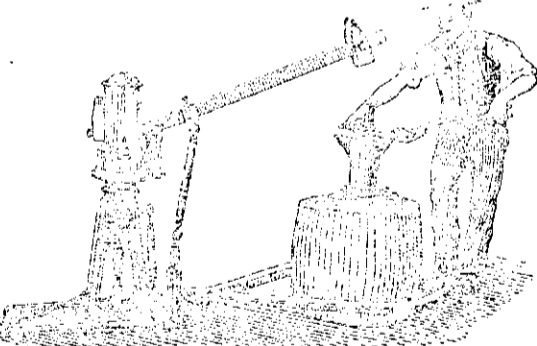
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kölcsey u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier.

Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:

Solymos Testvérek, Arad.

Cele mai bune

oroloage

— cele mai solide și cele mai după modă —

juvaericeale

atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă chezășie de 10 ani și prețuri ieftine, liferează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

Fondată la 1840.

Werner

fabrică de plane, pianine și cimbale, aranjată pe putere de mașini

Pozsony — Pressburg.

Pregătește numai **instrumente muzicale** de primul rang. Pe lângă garanță solidă expediază și cu favorul de plățiri în rate lunare.

Prima fabrică germană visneză de plane, pianine și cimbale.

Preț-curent cu provocare la acest ziar se trimite gratis și franco.

Adresa telegrafică: **CLAVIER WERNER-POZSONY.**

Schwalb Kálmán și soț.

fabrișă de metale, de ci-
:: sornice de turn și de ::

lanțuri

patentate.

BUDAPESTA

VII. Strada Dembinszky 32.

Se fabrică: lanțuri patentate, din aramă tare presate prin ce posed o capacitate ire-sistibilă; precum și lațuri îmbrăcate în aramă roșie pentru decorat mobile, în toate formele.

Fabricație de prima calitate și unică.

Catalog ilustrat la dorință gratuit u șifraço.